T095 ATĐ 7 (37) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q35-Kiền Độ Sử-Người

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA
QUYEÅN 35
Chöông 2: KIEÀN-ÑOÄ SÖÛ

Phaåm 3: NGÖÔØI, Phaàn 2

Boán quaû Sa-moân: laø Quaû Tu-ñaø-hoaøn, quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-nahaøm, quaû A-la-haùn. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Quaû Sa-moân chæ laø voâ vi, nhö phaùi Tyøbaø Xaø-baø-ñeà (Luaän sö Phaân bieät) noùi. Hoûi: Vì sao Toân giaû kia noùi nhö theá? Ñaùp: Vì Toân giaû kia döïa vaøo kinh Phaät. Kinh Phaät noùi: Phaät baûo caùc Tyø-kheo: Nay Ta seõ noùi veà Sa-moân, quaû Sa-moân ngöôøi Sa-moân. Hoûi: Sao goïi laø Sa-moân? Ñaùp: Taùm Thaùnh ñaïo goïi laø Sa-moân. Hoûi: Goïi quaû Sa-moân laø theá naøo? Ñaùp: Laø quaû Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán quaû A-la-haùn Hoûi: Sao goïi laø quaû Tu-ñaø-hoaøn? Ñaùp: Laø döùt haún ba kieát. Hoûi: Sao goïi laø quaû Tö-ñaø-haøm? Ñaùp: Laø döùt haún tröø ba kieát, aùi, giaän, si moûng daàn. Hoûi: Sao goïi laø quaû A-na-haøm? Ñaùp: Laø döùt haún naêm kieát phaàn döôùi. Hoûi: Sao goïi laø quaû A-la-haùn? Ñaùp: Döùt haún taát caû kieát nhö aùi, maïn, si. Hoûi: Ngöôøi Sa-moân laø sao? Ñaùp: Thaønh töïu caùc phaùp nhö theá v.v..., goïi laø ngöôøi Sa-moân. Do kinh naày, neân noùi quaû Sa-moân chæ laø voâ vi. Vì döùt yù cuûa ngöôøi noùi nhö theá, cuõng noùi veà quaû Sa-moân laø höõu vi, voâ vi.

Neáu quaû Sa-moân chæ laø voâ vi, chaúng phaûi höõu vi thì traùi vôùi kinh Phaät. Vì kinh noùi: Coù boán höôùng, coù truï boán quaû. Ngöôøi truï quaû laø truï quaû Sa-moân höõu vi, khoâng truï nôi quaû Sa-moân voâ vi. Hoûi: Luùc naày cuõng truï trong döùt, nhö Luaän Thi Thieát noùi: Ngöôøi kia truï trong ñoaïn khoâng caàu phaùp vöôït hôn. Ngöôøi khoâng ñöôïc khieán ñöôïc, ngöôøi khoâng chöùng khieán chöùng, ngöôøi khoâng hieåu khieán hieåu? Ñaùp: Noùi truï trong ñoaïn, nghóa laø chaúng phaûi nhö ngöôøi cõõi voi, ngöïa, ôû treân voi, ngöïa, maø chæ laø ñoái vôùi phaùp döùt tröø khoâng thoái lui, khoâng tieán tôùi, neân noùi tru trong ñoaïn. Kinh cuûa Theá toân cuõng coù choã hoaøn toaøn noùi veà quaû Sa-moân höõu vi. Nhö noùi: Tyø-kheo neân bieát! Ñoái vôùi naêm caên naày phaûi laøm sao cho ñöôïc beùn nhaïy

taêng thöôïng, thaáu suoát ñaày ñuû, phaûi ñöôïc quaû A-la-haùn caâu giaûi thoaùt, phaûi chuyeån bieán baát nhö ñeå ñöôïc tueä giaûi thoaùt, cho ñeán Kieân tín. Hoûi: Neáu quaû Sa-moân laø höõu vi, voâ vi, thì kinh Phaät laøm sao hieåu? Ñaùp: Quaû Sa-moân laø höõu vi, voâ vi, kinh Phaät chæ noùi voâ vi. Hoûi: Vì sao kinh Phaät chæ noùi quaû Sa-moân voâ vi? Ñaùp: Kinh Phaät chæ noùi quaû Sa-moân, khoâng noùi ñaïo Sa-moân laø Sa- moân cuõng laø quaû Sa-moân. Laïi nöõa, kinh naày chæ noùi quaû Baø-la-moân, khoâng noùi ñaïo Baø- la- moân laø Baø-la-moân, cuõng laø quaû Baø-la-moân. Laïi nöõa, kinh Phaät noùi quaû phaïm haïnh, khoâng noùi ñaïo phaïm haïnh laø phaïm haïnh cuõng laø quaû phaïm haïnh. Laïi nöõa, kinh Phaät noùi quaû, laïi khoâng coù ñaïo cuûa quaû laø quaû laïi coù quaû. Laïi nöõa Phaät noùi lìa, khoâng coù ñaïo lìa laø lìa, laïi coù lìa. Do vieäc naày, neân muoán ngaên döùt nghóa cuûa ngöôøi khaùc, vì muoán laøm saùng toû nghóa cuûa mình, cho ñeán noùi roäng, neân soaïn luaän naày. Boán quaû Sa-moân: Töø quaû Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán quaû A-la-haùn. Theá naøo laø quaû Tu-ñaø-hoaøn? Ñaùp: Nhö Kinh Ba-giaø-la-na noùi: Quaû Tu-ñaø-hoaøn coù hai thöù: höõu vi vaø voâ vi. Theá naøo laø quaû Tu-ñaø-hoaøn höõu vi? Ñaùp: Khi chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn, laø ñaõ ñöôïc, nay ñöôïc, seõ ñöôïc caùc phaùp hoïc. Ñaõ ñöôïc laø quaù khöù, nay ñöôïc laø hieän taïi, seõ ñöôïc laø vò lai. Ñoù goïi laø quaû Tu-ñaø-hoaøn höõu vi. Theá naøo laø quaû Tu-ñaø-hoaøn voâ vi? Ñaùp: Khi chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn thì caùc kieát ñaõ döùt, ñaõ ñöôïc, nay

ñang ñöôïc, seõ ñöôïc, noùi roäng nhö treân. Hoûi: Ñaïo höõu vi, laø nôi vaøo teáh gian ñaõ ñöôïc, nay ñöôïc, seõ ñöôïc, vieäc naày coù theå nhö theá. Coøn döùt laø voâ vi khoâng gaén vaøo ñôøi, ñaõ ñöôïc, nay ñöôïc, seõ ñöôïc, laøm sao coù theå nhö theá? Ñaùp: Kinh Ba-giaø-la-na neân noùi raèng: Caùc kieán ñaõ döùt, nay ñöôïc, nay hieåu, nay chöùng. Maø khoâng noùi laø coù yù gì? Ñaùp: Thuyeát naày noùi: ÔÛ trong thaân ñöôïc. Ñaõ ñöôïc, nghóa laø noùi thaân quaù khöù ñaõ ñöôïc. Nay ñöôïc, nghóa laø noùi thaân hieän taïi ñang ñöôïc. Seõ ñöôïc, nghóa laø noùi thaân vò lai seõ ñöôïc. Nhö quaû Tu-ñaø-hoaøn, quaû Tö- ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, noùi cuõng gioáng nhö theá. Quaû A-la-haùn laø theá naøo? Ñaùp: Quaû A-la-haùn coù hai thöù: Höõu vi, voâ vi. Theá naøo laø quaû A-la-haùn höõu vi? Ñaùp: Khi chöùng quaû A-la-haùn, laø ñaõ ñöôïc, nay ñöôïc, seõ ñöôïc caùc phaùp Voâ hoïc, noùi roäng nhö treân. Luaän Thi Thieát noùi: Theá naøo laø quaû Tu-ñaø-hoaøn? Ñaùp: Quaû Tu-ñaø-hoaøn coù hai haïng: höõu vi, voâ vi. Theá naøo laø quaû Tu-ñaø-hoaøn höõu vi? Ñaùp: Ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, laø quaû ñaït ñöôïc nôi söï chöùng ñaéc kia. Ñaéc nghóa laø chöùng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn. Ñaéc ñaéc, nghóa laø ñöôïc caùi chöùng ñaéc aáy. Vì ñöôïc neân goïi laø quaû, vì ñöôïc caùi chöùng ñaéc, neân goïi laø thaønh töïu. Caùc hoïc: caên Höõu hoïc, löïc hoïc, giôùi hoïc, caên thieän hoïc, taùm phaùp. Caùc phaùp hoïc nhö theá, v.v..., ñoù goïi laø quaû Tu-ñaø-hoaøn höõu vi. Theá naøo laø quaû Tu-ñaø-hoaøn voâ vi? Ñaùp: Döùt haún ba kieát. döùt caùc phaùp kieát nhö theá v.v..., döùt tröø taùm möôi taùm söû, döùt caùc phaùp söû nhö theá v.v... ñoù goïi laø quaû Tu-ñaø- hoaøn voâ vi. Quaû Tö-ñaø-haøm laø theá naøo? Ñaùp: Quaû Tö-ñaø-haøm coù hai haïng, nghóa laø höõu vi, voâ vi, noùi roäng nhö treân. Söï khaùc nhau ôû ñaây:

Döùt tröø daàn aùi, giaän, si vaø döùt daàn phaùp thoï giaän döõ. Theá naøo laø quaû A-na-haøm? Ñaùp: A-na-haøm coù hai haïng: Höõu vi, voâ vi. Veà quaû A-na-haøm höõu vi, nhö treân ñaõ noùi. Quaû A-na-haøm voâ vi: Döùt haún naêm kieát phaàn döôùi, döùt haún phaùp kieát nhö theá v.v... döùt haún chín möôi hai söû, döùt haún phaùp

söû nhö theá v.v... Ñoù goïi laø quaû A-na-haøm voâ vi. Quaû A-la-haùn laø theá naøo? Ñaùp: Quaû A-la-haùn coù hai loaïi: höõu vi vaø voâ vi. Quaû A-la-haùn höõu vi laø sao? Ñaùp: Söï chöùng ñaéc quaû A-la-haùn vaø quaû ñaït ñöôïc cuûa söï chöùng ñaéc kia. Ñöôïc, nghóa laø chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn. Ñaéc ñaéc, nghóa laø ñaït ñöôïc söï chöùng ñaéc quaû A-la-haùn kia. Vì ñöôïc neân goïi laø quaû. Vì ñöôïc caùi chöùng ñaéc, neân goïi laø thaønh töïu. Caùc caên Voâ hoïc, löïc Voâ hoïc, giôùi Voâ hoïc, caên thieän Voâ hoïc, möôøi thöù phaùp. Caùc phaùp Voâ hoïc nhö theá v.v..., ñoù goïi laø quaû A-la-haùn höõu vi. Theá naøo laø quaû A-la-haùn voâ vi? Ñaùp: Döùt haún taát caû phieàn naõo nhö aùi, maïn, si, vöôït ngoaøi taát caû ñöôøng, döùt haún taát caû con ñöôøng sinh töû, daäp taét ba thöù löûa, ñaõ vöôït qua boán doøng chaûy (löu), ñaäp tan caùc maïn, lìa khaùt aùi, phaù tan hang oå phieàn naõo, roát raùo voâ thöôïng, vaéng laëng voâ thöôïng, an vui voâ thöôïng. Döùt heát aùi ñaït Nieát-baøn voâ duïc. Ñoù goïi laø quaû A-la-haùn voâ vi. Ñaây laø theå taùnh cuûa quaû Sa-moân, cho ñeán noùi roäng. Ñaõ noùi theå taùnh cuûa quaû Sa-moân, veà lyù do nay seõ noùi: Vì sao goïi laø quaû Sa-moân? Quaû Sa-moân goïi laø nghóa gì? Ñaùp: Thaùnh ñaïo, goïi laø Sa-moân, quaû Thaùnh kia goïi laø quaû Sa- moân: Hoûi: Thaùnh ñaïo goïi laø Sa-moân, quaû kia laø quaû Sa-moân. Taùm nhaãn trong kieán ñaïo, goïi laø taùm trí Sa-moân, laø quaû Sa-moân höõu vi. Taùm thöù kieát ñaõ döùt laø quaû Sa-moân voâ vi. Khi lìa aùi duïc, chín ñaïo voâ ngaïi, goïi laø Sa-moân. Chín ñaïo giaûi thoaùt laø quaû Sa-moân höõu vi. Chín thöù kieát ñaõ döùt, goïi laø quaû Sa-moân voâ vi, cho ñeán lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù cuõng gioáng nhö theá. Töùc laø coù taùm möôi chín quaû Sa-moân höõu vi, taùm möôi chín quaû Sa-moân voâ vi. Duøng ñôøi ñeå phaân bieät, thì taùm möôi chín ôû quaù khöù, taùm möôi chín ôû vò lai, taùm möôi chín ôû hieän taïi. Kinh Ba-giaø-la-na noùi: Theá naøo laø phaùp quaû? Ñaùp: Taát caû höõu vi vaø soá dieät, heã coù bao nhieâu Thaùnh ñaïo, thì coù ngaàn aáy Saùt-na, quaû Sa-moân höõu vi, heã coù bao nhieâu phaùp giaûi thoaùt, thì coù baáy nhieâu quaû Sa-moân. Neáu duøng Saùt-na ôû thaân ñeå phaân bieät, thì coù voâ löôïng, voâ bieân quaû Sa-moân. Vì sao kinh Phaät chæ noùi boán quaû Sa-moân? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Ñaây laø Nhö lai noùi löôïc chöa troïn veïn, vì ngöôøi ñöôïc hoùa ñoä maø noùi nhö theá.

Toân giaû Ba-xa noùi: Ñöùc Phaät bieát roõ veà phaùp töôùng cuõng bieát theá duïng, coøn ngöôøi khaùc thì khoâng bieát. Neáu phaùp thöù lôùp noái tieáp nhau ñeå laäp quaû Sa-moân thì thöù lôùp noái tieáp nhau, ñöôïc goïi laø quaû Sa-moân. Laïi nöõa, luùc naày, raát deã thaáy, deã neân baøng: Ñaây laø quaû Tu-ñaø- hoaøn, cho ñeán quaû A-la-haùn. Khoaûng giöõa cuûa quaû khoâng deã thaáy, khoâng deã laäp baøy. Laïi nöõa, luùc naày, haønh giaû ñoái vôùi quaû, caûm thaáy raát haøi loøng, vöøa yù. Ví nhö nhaø noâng lo vieäc caøy böøa, gieo caáy nôi ruoäng nöông trong saùu thaùng,

veà sau, seõ thu hoaïch ñöôïc luùa toát, döï tröõ ñaày ñuû caûm thaáy raát haøi loøng. Quaû vò kia cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, luùc naày, coù ba vieäc: 1. Ñöôïc ñaïo khoâng heà ñöôïc. 2. Boû ñaïo ñaõ töøng ñöôïc. 3. Döùt tröø phieàn naõo, ñoàng moät vò. Laïi nöõa, luùc naày coù naêm vieäc: 1. Ñöôïc ñaïo khoâng heà ñöôïc. 2. Boû ñaïo ñaõ töøng ñöôïc. 3. Döùt tröø phieàn naõo, ñoàng vôùi moät vò. 4. Ñöôïc ngay taùm trí. 5. Tu möôøi saùu haønh. Laïi nöõa, vaøo luùc naày laø choã döøng nghæ. Laïi nöõa, luùc döùt tröø kieát, caùc vieäc ñeàu thaønh. Phöông tieän cuûa ñaïo phöông tieän thaønh. Söï döùt tröø kieát cuûa quaû trung gian chöa thaønh, ñaïo phöông tieän chöa thaønh. Laïi nöõa, luùc naày, dung naïp roäng tu ñaïo, coøn quaû trung gian khoâng dung naïp roäng tu ñaïo. Laïi nöõa, luùc naày, haønh giaû kheùo nhaän bieát roõ veà coâng ñöùc, loãi laàm xaáu aùc. Bieát coâng ñöùc: Laø ñaïo, quaû ñaïo. Bieát loãi laàm xaáu aùc: Laø phaùp sinh töû. Laïi nöõa, luùc naày, haønh giaû kheùo nhaän laáy töôùng maïo, nhö ngöôøi luùc ñi giöõa ñöôøng, khoâng theå kheùo nhaän laáy töôùng maïo cuûa boán phöông. Neáu ngoài moät choã, thì coù theå kheùo nhaän laáy töôùng maïo cuûa boán phöông. Nhaän bieát coâng ñöùc, loãi laàm kia cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, luùc naày haønh giaû coù tuøy theo söï thaáy bieát, gioáng nhö coù ngöôøi ñang ôû giöõa thoân xoùm, bò ngöôøi cöôùp giöït, khoâng coù ai ñi theo ñeå nhaän thaáy bieát. Neáu ôû ngay nôi thoân xoùm, bò keû gian cöôùp giöït, seõ coù nhieàu ngöôøi ñi theo, thaáy, bieát. Laïi nöõa, luùc aáy haønh giaû tröôùc roäng tu ñaïo phöông tieän, ñöùng ôû choã

beàn chaéc laø quaû Tu-ñaø-hoaøn. Roäng tu ñaïo phöông tieän, nghóa laø tröôùc heát vì giaûi thoaùt, neân tu boá thí, trì giôùi, vaên tueä, tö tueä, tu tueä, Noaõn, Ñaûnh, Nhaãn, Phaùp Theá ñeä nhaát, laø choã roäng cuûa möôøi laêm taâm trong kieán ñaïo. Quaû Tö-ñaø-haøm roäng tu ñaïo phöông tieän, ñaõ noùi nhö treân. Caùc vieäc thieän, laïi coøn coù ñaïo khoâng heà coù: laø ñaïo phöông tieän lìa coõi Duïc, saùu ñaïo voâ ngaïi, naêm ñaïo giaûi thoaùt. Quaû A-na-haøm, roäng tu ñaïo phöông tieän, nhö treân ñaõ noùi. Caùc vieäc thieän, laïi coøn coù vieäc khoâng heà coù: töùc khi lìa aùi duïc vôùi ñaïo phöông tieän coù ba ñaïo voâ ngaïi, hai ñaïo giaûi thoaùt. Quaû A-la- haùn, roäng tu ñaïo phöông tieän, nhö treân ñaõ noùi. Caùc vieäc thieän, laïi coøn coù vieäc khoâng heà coù: Nghóa laø khi lìa duïc cuûa Sô thieàn, coù ñaïo phöông tieän, chín ñaïo voâ ngaïi, chín ñaïo giaûi thoaùt, cho ñeán lìa duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, noùi cuõng gioáng nhö theá. Luùc lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø ñaïo phöông tieän, chín ñaïo voâ ngaïi, taùm ñaïo giaûi thoaùt. Laïi nöõa, luùc naày, haønh giaû ñaõ döùt tröø taát caû phaàn sinh, döøng laïi taát caû phaàn sinh. Tu-ñaø-hoaøn tröø baûy phaàn sinh coõi Duïc, moãi moãi choã sinh coõi Saéc, coõi Voâ saéc ñeàu tröø moät phaàn sinh, taát caû phaàn sinh coøn laïi ñeàu ñöôïc phi soá dieät. Tö-ñaø-haøm tröø hai phaàn sinh coõi Duïc, moãi choã sinh coõi Saéc, coõi Voâ saéc, ñeàu tröø moät phaàn sinh, taát caû phaàn sinh coøn laïi, ñeàu ñöôïc phi soá dieät. Moãi moãi nôi sinh coõi Saéc, coõi Voâ saéc thuoäc A-na-haøm ñeàu tröø moät phaàn sinh. Ngoaøi ra, taát caû phaàn sinh ñeàu ñöôïc phi soá dieät. Taát caû phaàn sinh cuûa A-la-haùn ñeàu ñöôïc phi soá dieät. Laïi nöõa, baáy giôø, haønh giaû ñaõ chöùng ngay kieán ñaïo, tu ñaïo, döùt tröø phieàn naõo cuûa ba coõi. Tu-ñaø-hoaøn chöùng

ngay kieán ñaïo, ñaõ döùt tröø phieàn naõo cuûa ba coõi. Tö-ñaø-haøm ñaõ chöùng ngay kieán ñaïo, ñaõ döùt tröø phieàn naõo cuûa ba coõi vaø tu ñaïo ñaõ döùt tröø saùu thöù phieàn naõo cuûa ba coõi Duïc. A-na-haøm ñaõ chöùng ngay kieán ñaïo, ñaõ döùt tröø phieàn naõo cuûa ba coõi vaø tu ñaïo döùt chín thöù phieàn naõo coõi. A-la-haùn ñaõ chöùng ngay kieán ñaïo, tu ñaïo, ñaõ döùt tröø phieàn naõo cuûa ba coõi. Laïi nöõa, quaû Sa-moân coäi goác, thoái chuyeån, khoâng qua ñôøi. Quaû trung gian lui suït thì qua ñôøi. Laïi nöõa, vì ñoái vôùi naêm ñöôøng, neân noùi boán quaû Sa-moân: Quaû Tu-ñaø-hoaøn, ñoái vôùi ñöôøng ñòa nguïc, suùc sinh, ngaï quyû. Quaû Tö-ñaø-haøm, ñoái vôùi phaàn ít coõi ngöôøi.

Quaû A-na-haøm, hoaøn toaøn ñoái vôùi coõi ngöôøi. Quaû A-la-haùn ñoái vôùi coõi trôøi. Laïi nöõa, vì ñoái vôùi boán thöù sinh quaû Tu-ñaø-hoaøn ñoái vôùi thaáp sinh, Noaõn sinh. Quaû Tö-ñaø-haøm ñoái vôùi phaàn ít thai sinh, quaû A- na-haøm, hoaøn toaøn ñoái vôùi thai sinh, quaû A-la-haùn ñoái vôùi hoùa sinh. Laïi nöõa, vì ñoái vôùi hai thöù tö duy: 1. Tö duy döùt caên thieän. 2. Tö duy gaây ra nghieäp naêm toâi nghòch. Quaû Tu-ñaø-hoaøn ñoái vôùi tö duy döùt caên thieän. Quaû Tö-ñaø-haøm ñoái vôùi tö duy gaây ra nghieäp naêm nghòch. Quaû A-na-haøm ñoái vôùi nghieäp baùo cuûa chuùng sinh. Quaû A-la-haùn ñoái vôùi aám thoï nhaän baùo cuûa chuùng sinh. Vì sao? Vì thoï nhaän baùo thì phaûi döïa vaøo aám. Laïi nöõa, ñoái vôùi ba phaùp neân: Quaû Tu-ñaø-hoaøn ñoái vôùi ba kieát. Quaû Tö-ñaø-haøm ñoái vôùi ba caên baát thieän moûng daàn vaø duïc laäu. Quaû A-na-haøm hoaøn toaøn ñoái vôùi ba caên baát thieän vaø duïc laäu. Quaû A-la-haùn ñoái vôùi höõu laäu, voâ minh laäu. Laïi nöõa, ñoái vôùi boán löu neân: Quaû Tu-ñaø-hoaøn ñoái vôùi kieán löu. Quaû Tö-ñaø-haøm ñoái vôùi phaàn ít cuûa duïc löu. Quaû A-na-haøm roát raùo ñoái vôùi duïc löu. Quaû A-la-haùn ñoái vôùi höõu löu, voâ minh löu. Ñoái vôùi aùch cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, ñoái vôùi boán thuû neân: Quaû Tu-ñaø-hoaøn ñoái vôùi kieán thuû, thuû giôùi thuû, thuû. Quaû Tö-ñaø-haøm ñoái vôùi phaàn ít cuûa duïc thuû. Quaû A-na-haøm hoaøn toaøn ñoái vôùi duïc thuû. Quaû A-la-haùn ñoái vôùi ngaõ ngöõ thuû. Laïi nöõa, ñoái vôùi phaùp ba laàn naêm phaùp neân: Quaû Tu-ñaø-hoaøn ñoái vôùi ba kieát trong phaàn döôùi cuûa nghi caùi. Quaû Tö-ñaø-haøm ñoái vôùi phaàn ít hai kieát trong phaàn döôùi cuûa caùi coøn laïi. Quaû A-na-haøm hoaøn toaøn ñoái vôùi hai kieát trong phaàn döôùi cuûa caùi coøn laïi. Quaû A-la-haùn ñoái vôùi kieát phaàn treân. Laïi nöõa, ñoái vôùi caùc kieán vaø thaân saùu aùi: Quaû Tu-ñaø-hoaøn ñoái vôùi naêm kieán.

Quaû Tö-ñaø-haøm ñoái vôùi phaàn ít cuûa xuùc nôi muõi, löôõi, sinh aùi thaân. Quaû A-na-haøm hoaøn toaøn ñoái vôùi xuùc cuûa muõi, löôõi, sinh aùi thaân. Quaû A-la-haùn ñoái vôùi aùi thaân coøn laïi. Laïi nöõa, ñoái vôùi baûy söû neân: Quaû Tu-ñaø-hoaøn ñoái vôùi söû kieán, söû nghi. Quaû Tö-ñaø-haøm ñoái vôùi söû duïc aùi, phaàn ít söû giaän döõ. Quaû A-na-haøm, hoaøn toaøn ñoái vôùi söû duïc aùi, söû giaän döõ. Quaû A-la-haùn ñoái vôùi söû coøn laïi. Laïi nöõa, ñoái vôùi chín kieát neân: Quaû Tu-ñaø-hoaøn ñoái vôùi kieát kieán, kieát thuû, kieát nghi. Quaû Tö-ñaø-haøm ñoái vôùi phaàn ít kieát giaän döõ, kieát ganh tî, kieát keo kieät. Quaû A-na-haøm, hoaøn toaøn ñoái vôùi kieát giaän döõ, kieát ganh tî, kieát keo kieät. Quaû A-la-haùn

ñoái vôùi kieát coøn laïi. Laïi nöõa, vì ñoái vôùi chín möôi taùm söû neân: Quaû Tu-ñaø-hoaøn ñoái vôùi söû, do kieán ñaïo ba coõi döùt tröø. Quaû Tö-ñaø-haøm ñoái vôùi phaàn ít söû, do tu ñaïo coõi Duïc döùt tröø. Quaû A-na-haøm hoaøn toaøn ñoái vôùi tu ñaïo coõi Duïc döùt tröø. Quaû A-la-haùn ñoái vôùi söû, do tu ñaïo coõi Saéc, coõi Voâ saéc döùt tröø. Hoûi: Vì sao khi lìa aùi coõi Duïc, laäp hai quaû Sa-moân: Quaû Tö-ñaø- haøm vaø quaû A-na-haøm, luùc lìa aùi coõi Saéc, coõi Voâ saéc, thì chæ laäp moät quaû Sa-moân, ñoù laø quaû A-la-haùn? Toân giaû Ba-xa noùi: Vì ñeàu do lìa aùi cuûa ba coõi, neân laäp boán quaû Sa-moân, vì döùt tröø kieát, cuûa kieán ñaïo ba coõi, neân laäp quaû Tu-ñaø- hoaøn. Vì döùt tröø kieát, kieán ñaïo ba coõi vaø saùu thöù kieát, cuûa tu ñaïo coõi Duïc, neân laäp quaû Tö-ñaø-haøm. Vì döùt tröø kieát, do kieán ñaïo ba coõi döùt tröø vaø chín thöù kieát, do tu ñaïo coõi Duïc döùt tröø, neân laäp quaû A-na-haøm. Vì döùt tröø kieát, kieán ñaïo, tu ñaïo ba coõi, neân laäp quaû A-la-haùn. Laïi nöõa, coõi Duïc laø coõi baát ñònh, chaúng phaûi coõi tu, chaúng phaûi ñòa ñònh, chaúng phaûi ñòa lìa duïc, neân khi lìa duïc coõi Duïc, coù laäp hai quaû Sa-moân. Coõi Saéc, coõi Voâ saéc laø ñòa tu, ñòa ñònh, ñòa lìa duïc, do ñoù khi lìa aùi cuûa caùc coõi ñoù chæ laäp moät quaû Sa-moân. Laïi nöõa, coõi Duïc khoù döùt tröø, khoù huûy hoaïi, khoù vöôït qua, vì cho neân khi lìa duïc coõi Duïc, thì laäp hai quaû Sa-moân. Vì coõi Saéc, coõi Voâ saéc traùi vôùi coõi Duïc naày, neân khi lìa aùi cuûa hai coõi kia, chæ laäp moät quaû Sa- moân.

Laïi nöõa, coõi Duïc naëng veà loãi laàm tai haïi, neân khi lìa duïc coõi Duïc, thì laäp hai quaû Sa-moân. Coõi Saéc, coõi Voâ saéc traùi vôùi coõi Duïc naày, neân khi lìa aùi coõi Saéc, coõi Voâ saéc kia, chæ laäp moät quaû Sa-moân. Laïi nöõa, vì coõi Duïc naày laø doøng nöôùc chaûy xieát khoù vöôït qua, neân khi lìa duïc coõi Duïc, thì laäp hai quaû Sa-moân. Gioáng nhö coù ngöôøi vaøo trong khe nuùi, soâng lôùn nöôùc roäng saâu, chaûy xieát deã bò nöôùc cuoán troâi, phaûi döøng nghæ nhieàu chaëng, sau ñoù môùi tìm choã caïn loäi qua, cuõng theá. Coõi Duïc laø coõi cuûa doøng chaûy cuoán troâi. Nhö kinh noùi: Chuû thoân neân bieát! Doøng chaûy cuoán troâi laø naêm duïc thöôïng dieäu. Khi lìa boû duïc aáy, thì laäp hai quaû Sa-moân. Coõi Saéc, coõi Voâ saéc traùi vôùi coõi Duïc naày, neân lìa duïc cuûa hai coõi aáy, chæ laäp moät quaû Sa-moân! Laïi nöõa, caùc phieàn naõo coõi Duïc ñaõ gaây ra nghieäp raát naëng, neân cuõng phaûi xem troïng lìa duïc coõi aáy, do vaäy, phaûi laäp hai quaû Sa- moân. Vì nhö ngöôøi gaùnh naëng leân doác nuùi ñaày gian nan nguy hieåm, phaûi thöôøng döøng laïi nghæ ngôi, sau ñoù môùi ñeán choã ñaát baèng. Maëc duø gaùnh naëng, nhöng vaãn coù theå ñeán ñöôïc choã xa. Cuõng theá, caùc phieàn naõo coõi Duïc ñaõ gaây ra nghieäp raát naëng, neân cuõng xem troïng khi lìa duïc coõi Duïc, do ñoù laäp hai quaû Sa-moân. Coõi Saéc, coõi Voâ saéc traùi vôùi coõi Duïc naày, neân khi lìa duïc coõi aáy, chæ laäp moät quaû Sa-moân. Laïi nöõa, coõi Duïc laø coõi ñaày daãy buøn laày, caáu ueá. Neân khi lìa duïc coõi aáy, laäp hai quaû Sa-moân. Coõi Saéc, coõi Voâ saéc traùi vôùi coõi Duïc naày, neân khi lìa duïc cuûa hai coõi aáy, chæ laäp moät quaû Sa-moân. Ví nhö caát nhaø treân ñoáng phaân caáu ueá, ngöôøi ôû khoâng öa. Cuõng theá, coõi Saéc, coõi Voâ saéc duø raát toát ñeïp, nhöng vì döôùi coù coõi Duïc ñaày daãy baát tònh, neân caùc Hieàn, Thaùnh khoâng öa. Vì cho neân Toân giaû

taêng-giaø-baø-tu noùi raèng: Coõi Duïc coù nhieàu loãi laàm xaáu aùc, nghóa laø nôi cha, meï, anh, em, chò, em, vôï con cheát maát, maát heát cuûa caûi vaät duïng, phaûi chòu ñuû caùc thöù ñau khoå, vôùi boán traêm leû boán thöù beänh: Neân khi lìa duïc cuûa xöù naày, laäp hai quaû Sa- moân, cuõng khoâng coù loãi. Laïi nöõa, do coõi Duïc coù thaân nam, thaân nöõ, neân khi lìa duïc coõi aáy, laäp hai quaû Sa-moân. ÔÛ coõi Saéc, coõi Voâ saéc, chæ coù thaân nam, neân khi lìa duïc cuûa hai coõi ñoù, chæ laäp moät quaû Sa-moân. Laïi nöõa, ôû coõi Duïc coù caên nam, caên nöõ, neân khi lìa duïc coõi aáy, laäp hai quaû Sa-moân. ÔÛ coõi Saéc, coõi Voâ saéc, khoâng coù caên nam, caên nöõ, neân khi lìa duïc cuûa hai coõi aáy, chæ laäp moät quaû Sa-moân. Laïi nöõa, coõi Duïc coù hai thöù phieàn naõo, ñoù laø baát thieän, voâ kyù neân khi lìa duïc coõi ñoù, laäp hai quaû Sa-moân. ÔÛ coõi Saéc, coõi Voâ saéc chæ coù moät thöù phieàn naõo, ñoù laø voâ kyù, neân khi lìa duïc cuûa hai coõi aáy, chæ laäp moät

quaû Sa-moân. Nhö baát thieän, voâ kyù, sinh coù baùo, khoâng baùo, hai quaû, moät quaû, töông öng vôùi khoâng hoå, khoâng theïn, khoâng töông öng vôùi khoâng hoå, khoâng theïn, phaûi bieát cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, do coõi Duïc coù nhöõng loãi laàm cuûa caên öu, caên khoå, khoâng hoå, khoâng theïn, ganh tî, keo kieät, aên uoáng, yeâu, daâm duïc, khaùt aùi, caùc caùi, naêm duïc nhö theá v.v..., neân khi lìa duïc coõi ñoù, laäp hai quaû Sa-moân, ÔÛ coõi Saéc, coõi Voâ saéc khoâng coù caùc loãi nhö theá, neân khi lìa duïc cuûa hai coõi aáy, chæ laäp moät quaû Sa-moân. Hoûi: Sa-moân cuûa Thaùnh ñaïo, vì laø quaû cuûa baäc Thaùnh, neân goïi laø quaû Sa-moân. Neáu do ñaïo voâ laäu, ñaït ñöôïc quaû Sa-moân, thì coù theå nhö vaäy. Neáu do ñaïo theá tuïc maø ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm thì sao coù theå nhö theá? Ñaùp: Nhö duøng ñaïo voâ laäu ñeå lìa aùi duïc, theo thöù lôùp laäp quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm. baäc Thaùnh duøng ñaïo theá tuïc ñeå lìa aùi duïc, cuõng theo thöù lôùp laäp ra quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm. Toân giaû taêng-giaø-baø-tu noùi: Duøng ñaïo theá tuïc ñeå döùt tröø kieát laø ñaïo voâ laäu, tu hai quaû Sa-moân ôû vò lai, laø quaû cuûa ñaïo voâ laäu ñoù. Khoâng neân noùi nhö theá. Vì sao? Vì ñaïo vò lai khoâng theå coù choã taïo taùc. Laïi coù thuyeát noùi: duøng ñaïo theá tuïc hieän tieàn döùt tröø kieát laø ñaït ñöôïc ñaïo voâ laäu, sinh trong moïi luùc, khoâng coù döùt ñöùt hai quaû Sa-moân, töùc laø quaû kia. Khoâng neân noùi nhö theá. Vì sao? Vì chaúng phaûi quaû kia. Laïi coù thuyeát noùi: Ñònh Kim cöông duï laø Sa-moân thaät nghóa, vì chöùng chung kieán ñaïo, tu ñaïo cuûa ba coõi, ñaõ döùt phieàn naõo, ñaït giaûi thoaùt, töùc laø quaû Sa-moân kia. Lôøi bình: Vì theo phaàn nhieàu, neân goïi laø quaû Sa-moân. Quaû cuûa Thaùnh ñaïo nhieàu, chöù chaúng phaûi quaû cuûa ñaïo höõu laäu nhieàu. Neáu do ñaïo theá tuïc maø ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm, thì kieát, do kieán ñaïo ba coõi döùt, ñaõ ñöôïc döùt laø quaû Sa-moân. Saùu thöù kieát do tu ñaïo döùt, thuoäc coõi Duïc, ñeàu laø quaû cuûa ñaïo theá tuïc. Neáu duøng ñaïo theá tuïc ñeå ñöôïc quaû A-na- haøm, thì kieát, do kieán ñaïo ba coõi döùt, ñaõ ñöôïc döùt laø quaû Sa-moân. Chín thöù kieát, do tu ñaïo coõi Duïc döùt tröø, ñaõ ñöôïc döùt laø quaû cuûa ñaïo theá tuïc. Cho neân, phaûi bieát, vì theo phaàn nhieàu, neân goïi laø quaû Sa-moân. Hoûi: Boán quaû Sa-moân, coù bao nhieâu quaû laø giaû danh? Bao nhieâu quaû laø thaät nghóa? Ñaùp: Hai quaû laø giaû

danh: quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, hai quaû laø thaät nghóa: quaû Tu-ñaø-hoaøn, quaû A-la-haùn. Hoûi: Vì sao hai laø giaû danh, hai laø thaät nghóa?

Ñaùp: Do hai quaû naày hoaëc duøng ñaïo theá tuïc ñeå ñaït ñöôïc, hoaëc duøng ñaïo voâ laäu ñeå ñaït ñöôïc, quaû Tu-ñaø-hoaøn, quaû A-la-haùn ñeàu duøng ñaïo voâ laäu ñaït ñöôïc. Laïi nöõa, quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm do ñaïo theá tuïc giaû danh ñaït ñöôïc neân quaû cuõng laø giaû danh. Quaû Tu-ñaø-hoaøn, quaû A-la-haùn khoâng do ñaïo giaû danh ñaït ñöôïc, neân goïi laø thaät nghóa. Laïi nöõa, vì ñaïo theá tuïc, ñaïo voâ laäu ñöôïc, neân goïi laø giaû danh. Laïi coù thuyeát noùi: Hai quaû laø thaät nghóa: quaû A-na-haøm, quaû A- la- haùn. Vì sao? Vì Phaät, Bích-chi Phaät, Thanh vaên, ñeàu ñöôïc hai quaû naày. Hoûi: Vaät ngoaøi, hoaëc ñöôïc quaû nhieàu, hoaëc ñöôïc quaû ít. Phaùp döùt thì khoâng nhö theá. Vì sao noùi laø quaû? Ñaùp: Vì phöông tieän, neân noùi laø quaû. Haønh giaû ôû trong phoøng nhaø, vaéng laëng nôi nuùi cao, ñoái vôùi caùc vaät aên uoáng, giuùp cho söï soáng, ñeàu bieát löôøng tính, thoï nhaän phaùp moät, baûy, saùu, baûy, phaùp Ñaûnh an thieàn, traán haønh thieàn, nhôø vaøo söùc tinh tieán kieân cöôøng, neân sinh ra phaùp nhö theá. Baáy giôø Sö kia duøng lôøi noùi an uûi saâu xa: Laønh thay! Laønh thay! OÂng ñaõ haønh theo chaùnh phöông tieän, neân nay ñöôïc quaû naày. Ví nhö nhaø noâng ñaõ boû coâng söùc, caøy böøa gieo caáy nôi ruoäng nöông trong thaùng saùu, veà sau thu hoaïch ñöôïc luùa toát, chöùa ñeå thaâu giöõ. Caùc noâng phu cuõ an uûi ngöôøi môùi: Laønh thay! Laønh thay! OÂng ñaõ sieâng naêng, khoù nhoïc suoát thaùng saùu, nay môùi ñöôïc keát quaû naày. Quaû kia cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Boán quaû Sa-moân naày, bao nhieâu quaû laø quaû thieàn? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa ñònh Voâ saéc? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa thieàn coäi goác? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa bieän thieàn? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa ñònh Voâ saéc coäi goác? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa bieän ñònh Voâ saéc? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa kieán ñaïo? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa Tu ñaïo? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa Nhaãn? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa Trí? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa Phaùp trí? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa Tyû trí? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa phaàn phaùp trí? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa phaàn tyû trí? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa ñaïo höõu laäu? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa ñaïo voâ laäu? Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa thieàn? Ñaùp: Boán quaû laø quaû cuûa thieàn vaø quaû quyeán thuoäc. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa ñònh Voâ saéc? Ñaùp: Moät laø quaû cuûa ñònh Voâ saéc, nghóa laø quaû A-la-haùn. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa beân thieàn coäi goác? Ñaùp: Hai. Ñoù laø quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa thieàn bieân?

Ñaùp: Boán: Nghóa laø Bieân Sô thieàn, chaúng phaûi beân thieàn khaùc. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa ñònh Voâ saéc coäi goác? Ñaùp: Moät, ñoù laø quaû A-la-haùn Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa beân ñònh Voâ saéc? Ñaùp: Khoâng coù. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa kieán ñaïo? Ñaùp: Ba, töø quaû A-la-haùn. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa Tu ñaïo? Ñaùp: Ba, töø quaû Tu-ñaø-hoaøn. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa Nhaãn? Ñaùp: Ba, töø quaû A-la-haùn. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa Trí? Ñaùp: Ba, töø quaû Tu-ñaø-hoaøn. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa Phaùp trí? Ñaùp: Ba, töø

quaû Tu-ñaø-hoaøn. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa Tyû trí? Ñaùp: Moät, ñoù laø quaû A-la-haùn. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa phaàn phaùp trí? Ñaùp: Ba, töø quaû Tu-ñaø-hoaøn. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa phaàn tyû trí? Ñaùp: Boán. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa ñaïo theá tuïc? Ñaùp: Hai: Quaû Tö-ñaø-haøm vaø quaû A-na-haøm. Bao nhieâu quaû laø quaû cuûa ñaïo voâ laäu? Ñaùp: Boán. Kinh Phaät noùi: Vua A-xaø-theá, con cuûa baø Vi Ñeà Hy ôû nöôùc Ma- giaø-ñaø, ñi ñeán choã Phaät, traùn leã döôùi chaân Phaät roài ngoài qua moät phía, baïch Phaät: Theá toân vì con laäp baøy quaû Sa-moân hieän phaùp, coù theå ñöôïc chaêng? Phaät ñaùp: Coù theå ñöôïc. Phaät baûo vua: Nay ta hoûi oâng tuøy yù cuûa oâng maø ñaùp. YÙ oâng nghó sao? Neáu keû haàu caän, cuûa Ñaïi vöông vaø caùc toâi tôù laø nhöõng keû khoâng töï taïi, thaáy ñaïi vöông böôùc leân cung ñieän cao, vôùi naêm thöù nhaïc töï vui chôi, thoï höôûng caùc thöù hoan laïc, beøn nghó: Ta cuõng laø ngöôøi, nhöng Vua do tu phöôùc ñöùc nhieàu, neân böôùc leân cung ñieän cao, naêm thöù duïc laïc töï vui chôi, thoï caùc khoaùi laïc. Chuùng ta cuõng neân tu caùc nghieäp phöôùc. Tin hieåu nhaø chaúng phaûi nhaø, neân caïo raâu toùc, boû nhaø, xuaát gia! Thôøi gian sau, keû toâi tôù aáy xuaát gia, tu haønh möôøi ñieàu thieän: Töø

khoâng saùt sinh cho ñeán chaùnh kieán. Moät ngöôøi haàu khaùc cuûa vua ôû beân ngoaøi chöùng kieán vieäc treân, hoaëc ñeán taâu vua: Muoân taâu Ñaïi vöông! Keû toâi tôù, haàu caän ñaïi vöông, keû khoâng töï taïi, ñaõ caïo boû raâu toùc, xuaát gia, hoïc ñaïo, tu haønh möôøi ñieàu thieän. Nay ñaïi vöông neân ñem haén ta trôû laïi laøm keû sai khieán cuûa ñaïi vöông nhö tröôùc. Vaäy, ñaïi vöông coù y nhö lôøi taâu aáy, ñem toâi tôù trôû laïi ñeå phuïc dòch, coù y lôøi daãn ñeán ñoù chaêng? Baïch khoâng! Con neân ñeán ñoù ñeå chöùng kieán, gaàn, cung kính. Nhö ngöôøi aáy, ngaøy tröôùc ñaõ leõ kính, ñoùn röôùc con. Nay con cuõng phaûi leã kính, ñoùn röôùc, cung kính ngöôøi aáy trôû laïi. Con phaûi troïn ñôøi cung caáp cho ngöôøi aáy caùc thöù vaät duïng giuùp ích cho cuoäc soáng nhö: Y phuïc, thöùc aên uoáng, phoøng nhaø, giöôøng naèm, caùc vaät duïng can cho söï soáng! Ñaïi vöông neân bieát, caùc vieäc nhö vaäy, haù chaúng phaûi quaû Sa- moân hieän phaùp ñoù sao? Vua baïch Phaät: Thaät nhö lôøi baäc Thaùnh daïy baûo. Hoûi: Quaû Sa-moân coù boán. Nay vì sao noùi naêm quaû Sa-moân? Ñaùp: Ñaây laø quaû coâng duïng gaàn cuûa ngöôøi xuaát gia. Nhö kinh Sö Töû Hoáng laïi noùi: Xöù naày coù Sa-moân thöù nhaát, Sa-moân thöù hai, Sa-moân thöù ba, Sa-moân thöù tö, chaúng phaûi keû Khoâng haønh cuûa Baø-la-moân, Sa- moân ngaïo ñaïo khaùc. Caùc thaày caàn taïo neân tieáng gaàm cuûa sö töû nhö theá. Xöù naày coù Sa-moân ñaàu tieân, cho ñeán Sa-moân thöù tö: Sa-moân ñaàu tieân laø tu-ñaø-hoaøn, Sa-moân thöù hai laø Tö-ñaø-haøm, Sa- moân thöù ba laø A-na-haøm, Sa-moân thöù tö laø A-la-haùn. Toân giaû Ba-xa noùi: Phaät, Theá toân tröôùc kia ñaõ noùi phaùp coäi goác theo thöù lôùp: Sa-moân ñaàu tieân laø A-la-haùn, Sa-moân thöù hai laø A-na- haøm, Sa-moân thöù ba laø Tö-ñaø-haøm vaø Sa-moân thöù tö laø tu-ñaø- hoaøn. Kinh Tu-baït-ñaø-la laïi noùi: Tu-baït-ñaø-la neân bieát! Neáu ôû xöù naày coù taùm Thaùnh ñaïo, thì coù quaû Sa-moân ñaàu tieân, cho ñeán quaû Sa-moân thöù tö. Hoaëc coù thuyeát noùi: ÔÛ ñaây noùi boán höôùng laø Sa-moân: Sa-moân ñaàu tieân laø höôùng chöùng quaû Tö-ñaø-haøm, Sa-moân thöù

hai, laø höôùng chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn. Sa-moân thöù ba laø höôùng chöùng quaû A- na-haøm, Sa-moân thöù tö laø höôùng chöùng quaû A-la-haùn. Toân giaû Ba-xa noùi: Trong ñaây noùi boán höôùng, boán quaû laø Sa- moân. Nhö noùi: Tu-baït-ñaø-la neân bieát! Neáu ôû choã coù taùm Thaùnh ñaïo, thì phaûi bieát, noùi höôùng, töùc laø coù Sa-moân ñaàu tieân, cho ñeán Sa-moân thöù tö, phaûi bieát laø noùi veà quaû. Kinh Thuaàn-ñaø laïi noùi: Coù boán Sa-moân, khoâng coù Sa-moân thöù naêm. Boán Sa-moân laø:

1. Sa-moân Thaéng ñaïo. 2. Sa-moân thuyeát ñaïo. 3. Sa-moân ñaïo maïng. 4. Sa-moân quaù ñaïo. Sa-moân thaéng ñaïo: laø Phaät, Theá toân. Vì sao? Vì Phaät coù trí Töï nhieân. Bích-chi Phaät cuõng vaäy. Sa-moân thuyeát ñaïo: nhö Toân giaû Xaù-lôïi-phaát v.v... Vì sao? Vì theo Phaät chuyeån phaùp luaân. Caùc Thanh vaên Voâ hoïc khaùc cuõng vaäy. Sa-moân ñaïo maïng: laø nhö Toân giaû A-nan. Vì sao? Vì Toân giaû A- nan laø Höõu hoïc, cuõng giuùp ngöôøi khaùc truï trong phaùp Höõu hoïc, hoïc roäng, giöõ giôùi ñaày ñuû. Caùc Thanh vaên Höõu Hoïc khaùc cuõng vaäy. Sa-moân quaù ñaïo: Nhö keû teân cöôùp Ma Ha La. Hoûi: Sa-moân nhö kinh Sö Töû Hoáng noùi, Sa-moân nhö kinh Tu- baït- ñaø-la noùi, vaø Sa-moân nhö kinh Thuaàn-ñaø noùi, coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Kinh Sö Töû Hoáng noùi laø Sa-moân truï quaû. Kinh Tu-baït-ñaø-la noùi laø Sa-moân truï höôùng, Kinh Thuaàn-ñaø noùi laø Sa- moân ôû höôùng, truï quaû. Laïi coù thuyeát noùi: Kinh Sö Töû Hoáng, kinh Tu-baït-ñaø-la noùi laø Sa- moân truï quaû, kinh Thuaàn-ñaø noùi laø taát caû Sa-moân. Laïi coù thuyeát noùi: Kinh Sö Töû Hoáng, kinh Tu-baït-ñaø-la noùi laø Sa-moân baäc Thaùnh. Kinh Thuaàn-ñaø noùi laø Sa-moân phaøm phu, baäc Thaùnh. Laïi coù thuyeát noùi:: Kinh Sö Töû Hoáng, kinh Tu-baït-ñaø-la noùi laø Sa- moân Höõu hoïc, Voâ hoïc. Kinh Thuaàn-ñaø noùi laø Sa-moân Höõu Hoïc, Voâ hoïc, phi hoïc phi Voâ hoïc. Laïi coù thuyeát noùi:: Kinh Sö Töû Hoáng, kinh Tu-baït-ñaø-la noùi laø Sa-moân tònh giôùi. Kinh Thuaàn-ñaø noùi laø Sa-moân giôùi tònh vaø giôùi baát tònh. Laïi coù thuyeát noùi: Sa-moân nhö kinh Sö Töû Hoáng ñaõ noùi, thì kinh Tu-baït-ñaø-la, kinh Thuaàn-ñaø noùi cuõng vaäy. Nhö Sa-moân kinh Tu-baït- ñaø-la noùi, kinh Sö Töû Hoáng, kinh Thuaàn-ñaø noùi cuõng vaäy. Nhö Sa-moân maø kinh Thuaàn-ñaø ñaõ noùi, kinh Sö Töû Hoáng, kinh Tu-baït-ñaø-la noùi cuõng vaäy. Hoûi: Neáu vaäy thì thuyeát naày laøm sao hieåu ñöôïc? Nhö noùi: Taïo neân tieáng gaàm cuûa sö töû nhö theá. Trong chuùng naày cuûa ta coù Sa-moân ñaàu tieân, cho ñeán Sa-moân thöù tö, Ñöùc Theá toân cuõng noùi ngöôøi aùc giôùi, phaù caùc oai nghi, xa lìa phaùp thieän maø laø sö töû gaàm sao? Ñaùp: Cuõng noùi.vì sao? Vì ngöôøi kia duø phaù giôùi, nhöng khoâng phaù kieán, duø phaù phöông tieän, nhöng khoâng phaù taâm troâng mong. Neáu ngöôøi khaùc hoûi veà vieäc laø toát hay khoâng toát?

Ñaùp: khoâng toát. Laø vieäc Sa-moân neân laøm hay khoâng neân laøm? Ñaùp: khoâng neân laøm vieäc naày. Laø coù baùo hay khoâng coù baùo? Ñaùp: Coù baùo. Baùo naày, laø coù theå thoï nhaän ñöôøng aùc hay khoâng? Laø thoï nhaän trong ñöôøng aùc hay thoï nhaän trong coõi ngöôøi, coõi trôøi? Ñaùp: Laø thoï nhaän trong ñöôøng aùc Laø thaân mình thoï nhaän, hay thaân ngöôøi thoï nhaän? Ñaùp: Laø thaân mình thoï nhaän, chaúng phaûi thaân ngöôøi thoï nhaän. Vì laø loãi cuûa thaày

hay laø loãi cuûa kinh? Ñaùp: Chaúng phaûi laø loãi cuûa thaày, cuõng chaúng phaûi loãi cuûa kinh, maø laø loãi cuûa chính mình. Chaùnh kieán nhö theá, laø khoâng ngu ñoái vôùi nhaân duyeân, töùc khoâng coù trong chín möôi saùu thöù ñaïo. Cho neân Ñöùc Theá toân ñaõ gaàm leân tieáng gaàm cuûa Sö töû ôû trong chuùng naày. Kinh Phaät noùi: Theá gian coù ba ngöôøi, ñöôïc goïi laø coù nhieàu keá hoaïch nôi vieäc laøm. Vieäc hoï ñaõ laøm, khoâng deã gì coù theå baùo ñaùp. Neáu suoát ñôøi ñem y phuïc, thöùc uoáng, aên, tuøy beänh cho thuoác, maø cuùng döôøng thì cuõng khoâng theå ñeàn ñaùp heát. Theá naøo laø ba? Nhö coù ngöôøi vì ngöôøi khaùc noùi phaùp, khieán ngöôøi kia tin hieåu nhaø chaúng phaûi nhaø, roài boû nhaø, xuaát gia. Ñoù goïi laø ngöôøi ñaàu tieân, phaàn nhieàu coù vieäc laøm, khoâng deã gì coù theå baùo ñaùp. Keá, laïi coù ngöôøi vì ngöôøi khaùc giaûng noùi phaùp, khieán ngöôøi khaùc coù theå bieát phaùp chöùa nhoùm ñeàu laø töôùng Dieät, ñoái vôùi caùc phaùp xa lìa traàn caáu, ñöôïc phaùp nhaõn tònh. Vieäc laøm cuûa ngöôøi aáy khoâng deã gì coù theå ñeàn ñaùp, cho ñeán noùi roäng. Keá, laïi coù ngöôøi vì ngöôøi khaùc giaûng noùi phaùp, coù theå khieán cho ngöôøi khaùc döùt heát höõu laäu, trôû thaønh taâm voâ laäu, ñöôïc tueä giaûi thoaùt, ñöôïc töï thaân giaûi thoaùt, taùc chöùng. Vieäc laøm cuûa ngöôøi naày khoâng deã gì coù theå baùo ñaùp, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Nhö daïy ngöôøi khieán thoï giôùi Öu-baø-taéc, ngöôøi aáy cuõng ñöôïc goïi laø ngöôøi thöôøng coù vieäc laøm khoâng deã gì baùo ñaùp. Vì sao trong ñaây khoâng noùi? Ñaùp: Neân noùi maø khoâng noùi, phaûi bieát laø thuyeát naày chöa troïn veïn. Laïi nöõa, vì giôùi xuaát gia laø nhaân quaû, neân giôùi xuaát gia laø nhaân cuûa giôùi Tyø-kheo, laø quaû cuûa giôùi Öu-baø-taéc. Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, goïi laø chæ daïy ngöôøi khaùc vaøo

phaùp giaû danh. Vaøo phaùp coù hai thöù: 1. Vaøo phaùp giaû danh. 2. Vaøo phaùp thaät nghóa. Vaøo phaùp giaû danh laø Caïo boû raâu toùc, xuaát gia. Vaøo phaùp thaät nghóa laø truï trong phaùp Theá ñeä nhaát, nhaäp khoå phaùp nhaãn. Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, töùc laø chæ daïy ngöôøi khaùc thoaùt khoûi caùc khoå bò phuïc dòch bò sai khieán.v.v... Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, cöùu giuùp hoï thoaùt ly caùc khoå hieän höõu vaø khoâng bao laâu, cuõng seõ ñöôïc xa lìa caùc khoå veà sinh, giaø, beänh, cheát. Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, töùc laø khieán cho ngöôøi ñöôïc hieän phaùp laïc, chaúng bao laâu, hoï cuõng seõ ñöôïc vui töï taïi. Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, thì giaû goïi laø phaùp xuaát theá gian cuûa Phaät, chaúng bao laâu hoï cuõng seõ ñaït ñöôïc thaät nghóa, laø phaùp xuaát theá gian cuûa Phaät. Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, chính laø chæ daãn cho ngöôøi khaùc veà ba giôùi, ba thaân, ba hoïc, ba tu, ba tònh, ba ñaïo, ba ñòa, ba caên, ba thöù Boà-ñeà. Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, töùc ñöôïc ñaïo giaûi thoaùt quyeát ñònh. Nhö noùi: Neáu ngöôøi naøo coù theå caïo boû raâu toùc, xuaát gia thì ngöôøi ñoù chaéc chaén thaáy bieát phaùp boán chaân ñeá. Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, töùc laø chæ baûo ngöôøi khieán cho thaân hoï ít vieäc. Thaân ít vieäc thì coù theå sinh taâm ít vieäc. Thaân xa, taâm xa, thaân tònh, taâm tònh, thaân toát ñeïp, taâm toát ñeïp, thaân ñoan nghieâm, taâm ñoan nghieâm cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, thì chính

laø chæ daïy ngöôøi caïo boû raâu toùc, maëc aùo caø sa. Caïo boû raâu toùc thì coù theå sinh ra tòch tónh, maëc aùo caø sa thì lìa boû ñieàu aùc. Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, thì khieán cho ngöôøi ñöôïc nghieäp voâ taän, cuûa caûi voâ taän, nghieäp khoâng coù loãi, cuûa caûi khoâng coù loãi. Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, seõ khieán cho hoï suoát ñôøi giöõ giôùi, tònh tu phaïm haïnh nhö Thöông-khö, Chö-lôïi. Thöông-khö, Chö-lôïi laø nghóa gì? Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Coù hai vò tieân: 1. Teân Thöông-khö. 2. Teân Chö-lôïi. Ñeàu tònh tu phaïm haïnh, ñaày ñuû oai nghi, ngöôøi taïi gia khoâng theå

thöïc haønh. Nhö veõ treân ngoïc kha, gioù thoåi, trôøi naéng gay gaét khoâng theå laøm cho tieâu moøn. Ngöôøi taïi gia tu haønh phaïm haïnh, khoâng theå nhö theá, nhö neùt veõ treân voû soø ñeàu hieän roõ. Ngöôøi taïi gia tu haønh phaïm haïnh khoâng theå nhö theá. Nhö A- na- haøm, gioáng nhö coù vôï con, nuoâi vaät thuoäc soá chuùng sinh, soá phi chuùng sinh, phaøm phu, baäc Thaùnh khoâng khaùc nhau. Laïi nöõa, neáu chæ daïy ngöôøi xuaát gia, töùc laø chæ cho ngöôøi bieát vieäc cuûa Ñeá-thích, Chuyeån luaân Thaùnh vöông, vua Dieâm-la ñaõ mong muoán. Hoûi: Vì sao chæ daïy ngöôøi xuaát gia, daãn ñeán hai quaû, nhöng chæ noùi laø quaû Tu-ñaø-hoaøn, quaû A-la-haùn? Ñaùp: Ñaõ noùi ôû trong nghóa naày. Vì sao? Vì xa lìa traàn caáu, ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh, ba quaû coù theå nhö theá. Ngöôøi bò raøng buoäc ñuû, ngöôøi lìa duïc daàn, ngöôøi lìa duïc haún, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, ñeàu goïi laø xa traàn, lìa caáu, ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Laïi nöõa, vì hieän baøy choã baét ñaàu vaø sau cuøng: Baét ñaàu laø quaû Tu- ñaø-hoaøn, sau cuøng laø quaû A-la-haùn. Nhö baét ñaàu, sau cuøng, môùi nhaäp, ñaõ ñoä, phöông tieän roát raùo, noùi cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, hai quaû naày hoaøn toaøn laø do ñaïo voâ laäu ñaït ñöôïc, chaúng phaûi ñaïo höõu laäu. Hai quaû do ñaïo höõu laäu, voâ laäu ñaït ñöôïc. Nhö ñaïo höõu laäu, voâ laäu, ñaïo giaûi thoaùt, ñaïo raøng buoäc cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, hai quaû naày ñeàu vöôït qua ngöôøi coõi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn. Vöôït qua kieát, do kieán ñaïo nôi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù döùt tröø, môùi ñöôïc quaû A-la-haùn vöôït qua kieát, do tu ñaïo nôi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù döùt tröø, môùi ñöôïc. Laïi nöõa, töø moân hieän coù hieän toùm löôïc naày neân coù quaû Sa- moân, hoaëc do kieán ñaïo maø ñöôïc, hoaëc do tu ñaïo maø ñöôïc. Neáu noùi veà quaû Tu- ñaø-hoaøn, phaûi bieát laø ñaõ noùi kieán ñaïo ñöôïc. Neáu noùi veà quaû A-la-haùn, neân bieát laø ñaõ noùi tu ñaïo ñöôïc. Nhö kieán ñaïo, tu ñaïo, kieán ñòa, ñòa tu, vò tri duïc tri caên, tri caên, noùi cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, coù quaû Sa-moân, hoaëc nhaân nôi kieán ñaïo ñaõ döùt heát kieát maø laäp, hoaëc nhaân tu ñaïo ñaõ döùt heát kieát maø laäp. Nhö choã döùt kieán ñaïo duyeân vôùi phieàn naõo khoâng thöïc coù, duyeân vôùi phieàn naõo thöïc coù. Nhaãn ñoái trò phieàn naõo, trí ñoái trò phieàn naõo cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, ñaõ noùi trong nghóa naày. Vì sao? Vì taát ñöôïc, neân neáu ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, taát ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm. Neáu ñöôïc quaû A-la- haùn, thì laø do quaû A-na-haøm. Tu-ñaø-hoaøn thaønh töïu caùc phaùp Höõu hoïc. Phaùp ñoù thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn?

Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Tröôùc ñaõ noùi veà quaû Sa-moân voâ vi. Nay vì muoán noùi veà quaû Sa-moân höõu vi, voâ vi, neân soaïn luaän naày. Tu-ñaø-hoaøn ñaõ thaønh töïu caùc phaùp Höõu hoïc, phaùp ñoù coù thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn hay khoâng? Ñaùp: Coù khi thuoäc coù khi khoâng thuoäc. Theá naøo laø thuoäc? Ñaùp: Quaû Tu-ñaø-hoaøn höõu vi ñöôïc roài khoâng maát. Ñöôïc nghóa laø Tín giaûi thoaùt ñöôïc caùc caên cuûa Tín giaûi thoaùt. Kieán ñaùo ñöôïc caùc caên cuûa Kieán ñaùo. Khoâng maát nghóa laø Tín giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, khoâng maát caùc caên cuûa Tín giaûi thoaùt. Theá naøo laø khoâng thuoäc? Tu-ñaø-hoaøn tieán tôùi tröôùc, ñöôïc caùc caên voâ laäu thuø thaéng voâ dieäu. Tieán tôùi tröôùc, nghóa laø ñaïo phöông tieän, saùu ñaïo voâ ngaïi, naêm ñaïo giaûi thoaùt. Ñaïo tieán tôùi tröôùc nhö theá v.v... ñaõ coù phaùp Höõu hoïc, thaønh töïu Tu-ñaø-hoaøn, phaùp ñoù chaúng thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn. Vì sao? Vì ñaïo tieán tôùi tröôùc chaúng thuoäc veà quaû. Neáu phaùp thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn, phaùp aáy laø hoïc chaêng? Ñaùp: Hoaëc laø hoïc, hoaëc laø phi hoïc phi Voâ hoïc. Theá naøo laø hoïc? Ñaùp: Laø quaû Tu-ñaø-hoaøn höõu vi, nghóa laø Ñaïo tyû trí vaø quyeán thuoäc. Theá naøo laø Phi hoïc phi Voâ hoïc? Laø quaû Tu-ñaø-hoaøn voâ vi. Nghóa laø döùt kieát, do kieán ñaïo ba coõi döùt tröø. Tö-ñaø-haøm thaønh töïu caùc phaùp Höõu hoïc, phaùp aáy thuoäc veà quaû Tö-ñaø-haøm chaêng? Ñaùp: Coù khi thuoäc veà, coù khi khoâng thuoäc veà. Thuoäc veà laø sao? Ñaùp: Laø quaû Tö-ñaø-haøm höõu vi ñaõ, ñöôïc roài khoâng maát. Ñöôïc nghóa laø Tín giaûi thoaùt ñöôïc caùc caên cuûa Tín giaûi thoaùt, Kieán ñaùo ñöôïc caùc caên cuûa Kieán ñaùo. Khoâng maát nghóa laø Tín giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, neân khoâng maát caùc caên cuûa Tín giaûi thoaùt. Khoâng thuoäc veà quaû Tö-ñaø-haøm laø sao? Tieán tôùi tröôùc, ñaõ ñöôïc caùc caên voâ laäu vi dieäu thuø thaéng. Tieán tôùi tröôùc, nghóa laø ñaïo phöông tieän, ba ñaïo voâ ngaïi, hai ñaïo giaûi thoaùt.

Phaùp Höõu hoïc, hieän coù cuûa ñaïo tieán tôùi tröôùc nhö theá v.v... ñaõ thaønh töïu Tö-ñaø-haøm. Phaùp ñoù chaúng thuoäc veà quaû Tö-ñaø-haøm. Vì sao? Vì ñaïo tieán tôùi tröôùc khoâng thuoäc veà quaû. Neáu phaùp thuoäc veà quaû Tö-ñaø-haøm, thì phaùp ñoù laø Höõu hoïc? Ñaùp: Coù khi laø hoïc, coù khi laø Phi hoïc phi Voâ hoïc. Hoïc nghóa laø quaû Tö-ñaø-haøm höõu vi. Hoaëc laø ñaïo tyû trí vaø quyeán thuoäc. Hoaëc laø ñaïo giaûi thoaùt thöù saùu vaø quyeán thuoäc. Theá naøo laø Phi hoïc Phi Voâ hoïc? Ñaùp: Laø quaû Tö-ñaø-haøm voâ vi. Nghóa laø kieát, do kieán ñaïo ba coõi döùt tröø vaø saùu thöù kieát, do tu ñaïo coõi Duïc döùt tröø. A-na-haøm thaønh töïu caùc phaùp Höõu hoïc, phaùp ñoù thuoäc veà quaû A- na-haøm chaêng? Ñaùp: Coù khi thuoäc veà, coù khi khoâng thuoäc veà. Theá naøo laø thuoäc veà? Ñaùp: Laø quaû A-na-haøm höõu vi ñöôïc roài khoâng maát. Ñöôïc nghóa laø Tín giaûi thoaùt ñöôïc caùc caên cuûa Tín giaûi thoaùt. Kieán ñaùo, ñöôïc caùc caên cuûa Kieán ñaùo. Khoâng maát, nghóa laø Tín giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, khoâng maát caùc caên cuûa Tín giaûi thoaùt. Theá naøo laø khoâng thuoäc veà? A-na-haøm tieán tôùi tröôùc, ñöôïc caùc caên voâ laäu, maàu nhieäm, thuø thaéng. Tieán tôùi tröôùc, nghóa laø ñaïo phöông tieän, chín ñaïo voâ ngaïi, chín ñaïo giaûi

thoaùt, lìa duïc cuûa Sô thieàn, cho ñeán taùm ñaïo giaûi thoaùt, chín ñaïo voâ ngaïi, ñaïo phöông tieän lìa aùi cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Taát caû Phaùp Höõu hoïc ñöôïc ñaïo tieán tôùi tröôùc nhö theá v.v..., A- na- haøm thaønh töïu. Phaùp ñoù chaúng thuoäc veà quaû A-na-haøm. Vì sao? Vì ñaïo tieán tôùi tröôùc chaúng thuoäc veà quaû A-na-haøm. Neáu phaùp thuoäc veà quaû A-na-haøm, phaùp ñoù laø Höõu hoïc chaêng? Ñaùp: Coù khi laø hoïc, coù khi laø Phi hoïc phi Voâ hoïc. Theá naøo laø Höõu hoïc? Ñaùp: Laø quaû A-na-haøm höõu vi, hoaëc laø Ñaïo tyû trí vaø quyeán thuoäc. Hoaëc laø giaûi thoaùt thöù chín vaø quyeán thuoäc. Theá naøo laø Phi hoïc phi Voâ hoïc? Ñaùp: Laø quaû A-na-haøm voâ vi, laø kieát, do kieán ñaïo ba coõi döùt tröø vaø chín thöù kieát, do tu ñaïo coõi Duïc döùt tröø. A-la-haùn thaønh töïu caùc phaùp Voâ hoïc, phaùp ñoù laø thuoäc veà quaû A- la-haùn phaûi chaêng? Ñaùp: Ñuùng vaäy. Vì sao? Vì taát caû ñaïo phöông tieän, cuûa A-la-haùn,

ñaïo voâ ngaïi, ñaïo giaûi thoaùt, ñaïo tieán tôùi, ñeàu thuoäc veà quaû A-la-haùn. Neáu phaùp thuoäc veà quaû A-la-haùn, thì phaùp aáy laø Voâ hoïc chaêng? Ñaùp: Coù khi laø Voâ hoïc, coù khi laø phi hoïc phi Voâ hoïc. Voâ hoïc laø theá naøo? Ñaùp: Laø quaû A-la-haùn höõu vi, taän trí, voâ sinh trí, Voâ hoïc ñaúng kieán vaø quyeán thuoäc. Theá naøo laø Phi hoïc phi Voâ hoïc? Ñaùp: Laø quaû A-la-haùn voâ vi, kieát, do kieán ñaïo, tu ñaïo cuûa ba coõi, döùt tröø. Tu-ñaø-hoaøn ñaõ thaønh töïu caùc phaùp voâ laäu, phaùp ñoù thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn chaêng? Ñaùp: Coù khi thuoäc veà coù khi khoâng thuoäc. Theá naøo laø thuoäc? Ñaùp: Laø quaû Tu-ñaø-hoaøn ñöôïc roài thì khoâng maát. Ñöôïc laø Tín giaûi thoaùt ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn nôi taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt. Kieán ñaïo ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn cuûa taùnh Kieán ñaùo. Kieát, do kieán ñaïo ba coõi döùt tröø. Khoâng maát, nghóa laø Tín giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, laø quaû Tu-ñaø-hoaøn khoâng maát taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt. Khoâng thuoäc laø sao? Söï tieán tôùi tröôùc cuûa quaû Tu-ñaø-hoaøn ñöôïc caùc caên voâ laäu vi dieäu thuø thaéng, do ñaïo phöông tieän, saùu ñaïo voâ ngaïi, naêm ñaïo giaûi thoaùt. Ñaïo tieán tôùi nhö theá v.v... vaø döùt daàn kieát, ñöôïc taùc chöùng. Nghóa laø naêm thöù kieát, do tu ñaïo coõi Duïc, döùt tröø. Nhö ñaïo tieán tôùi tröôùc chaúng thuoäc veà quaû, döùt kia cuõng theá. Tu-ñaø-hoaøn ñaõ thaønh töïu phi soá dieät. Dieät naày chaúng phaûi quaû Tu- ñaø-hoaøn. Vì sao? Vì phi soá dieät laø voâ kyù, maø quaû Tu-ñaø-hoaøn laø thieän. Neáu phaùp thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn, thì phaùp ñoù laø voâ laäu chaêng? Ñaùp: Ñuùng theá! Vì sao? Vì quaû Tu-ñaø-hoaøn höõu vi, quaû Tu-ñaø-hoaøn voâ vi ñeàu laø voâ laäu. Tö-ñaø-haøm ñaõ thaønh töïu caùc phaùp voâ laäu, phaùp ñoù thuoäc veà quaû Tö-ñaø-haøm chaêng? Ñaùp: Coù khi thuoäc veà, coù khi khoâng thuoäc veà. Theá naøo laø thuoäc veà? Ñaùp: Laø quaû Tö-ñaø-haøm ñöôïc roài khoâng maát. Ñöôïc, nghóa laø taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm cuûa Tín giaûi thoaùt. Kieán ñaùo ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm cuûa taùnh Kieán ñaùo. Kieát do kieán ñaïo ba coõi, ñaõ döùt tröø vaø saùu thöù kieát, do tu ñaïo coõi Duïc, döùt tröø. Khoâng maát, nghóa laø Tín giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo, laø quaû Tö- ñaø-haøm khoâng maát taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt.

Theá naøo laø khoâng thuoäc veà? Söï tieán tôùi tröôùc cuûa quaû Tö-ñaø-haøm ñöôïc caùc caên voâ laäu maàu nhieäm thuø thaéng do ñaïo phöông tieän, ba ñaïo voâ ngaïi, hai ñaïo giaûi thoaùt. Ñaïo nhö theá v.v... vaø döùt daàn kieát, ñöôïc taùc chöùng. Nghóa laø hai thöù kieát, do tu ñaïo coõi Duïc, döùt tröø. Nhö ñaïo tieán tôùi tröôùc chaúng phaûi thuoäc veà quaû Tö-ñaø-haøm, Ñoaïn cuõng gioáng nhö theá. Quaû Tö-ñaø-haøm ñaõ thaønh töïu phi soá dieät. Dieät naày chaúng phaûi quaû Tö-ñaø-haøm. Vì sao? Vì phi soá dieät laø voâ kyù, coøn quaû Tö-ñaø- haøm laø thieän. Neáu phaùp thuoäc veà quaû Tö-ñaø-haøm, thì phaùp ñoù laø voâ laäu phaûi chaêng? Ñaùp: ñuùng theá! Vì sao? Vì quaû Tö-ñaø-haøm höõu vi, quaû Tö-ñaø- haøm voâ vi, ñeàu laø voâ laäu. A-na-haøm thaønh töïu caùc phaùp voâ laäu, phaùp aáy coù thuoäc veà quaû A- na-haøm chaêng? Ñaùp: Coù khi thuoäc veà, coù khi khoâng thuoäc veà. Theá naøo laø thuoäc veà? Ñaùp: laø quaû A-na-haøm ñaõ ñöôïc khoâng maát. Ñöôïc, nghóa laø Tín giaûi thoaùt ñöôïc quaû A-na-haøm nôi taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt. Kieán ñaùo ñöôïc quaû A-na-haøm, cuûa taùnh Kieán ñaùo. Kieát, do kieán ñaïo ba coõi ñaõ döùt vaø chín thöù kieát, do tu ñaïo döùt coõi Duïc ñaõ döùt. Khoâng maát, nghóa laø Tín giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo. Quaû A-na-haøm khoâng maát taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt. Theá naøo laø khoâng thuoäc veà? Ñaùp: Söï tieán tôùi tröôùc cuûa A-na-haøm ñaõ ñöôïc caùc caên voâ laäu maàu nhieäm thuø thaéng do chín ñaïo voâ ngaïi, taùm ñaïo giaûi thoaùt, ñaïo phöông tieän lìa aùi cuûa Sô thieàn nhö vaäy cho ñeán taùm ñaïo giaûi thoaùt, chín ñaïo voâ ngaïi, ñaïo phöông tieän lìa aùi cuûa phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Ñaïo nhö theá v.v... vaø döùt daàn kieát, ñöôïc taùc chöùng. Nghóa laø lìa aùi cuûa baûy ñòa vaø taùm thöù aùi cuûa phi töôûng, Phi phi töôûng. Nhö ñaïo tieán tôùi tröôùc, chaúng thuoäc veà quaû. döùt kia cuõng vaäy. A-na-haøm ñaõ thaønh töïu phi soá dieät, noùi roäng nhö treân. Neáu phaùp thuoäc veà quaû A-na-haøm, phaùp ñoù laø voâ laäu chaêng? Ñaùp: Ñuùng theá, noùi roäng nhö treân. A-la-haùn thaønh töïu caùc phaùp voâ laäu, phaùp ñoù thuoäc veà quaû A-la- haùn hay chaêng? Ñaùp: Coù khi thuoäc veà, coù khi khoâng thuoäc veà. Thuoäc veà laø sao? Ñaùp: Quaû A-la-haùn ñaõ ñöôïc khoâng maát. Ñöôïc nghóa laø thôøi giaûi

thoaùt ñöôïc taùnh cuûa thôøi giaûi thoaùt. Phi thôøi giaûi thoaùt ñöôïc taùnh cuûa phi thôøi giaûi thoaùt. Kieát, do kieán ñaïo, tu ñaïo cuûa ba coõi döùt tröø. Khoâng maát, nghóa laø thôøi giaûi thoaùt, khoâng chuyeån caên, taïo ra phi thôøi giaûi thoaùt. Quaû A-la-haùn khoâng maát taùnh cuûa thôøi giaûi thoaùt. Khoâng thuoäc veà laø sao? Ñaùp: A-la-haùn ñaõ thaønh töïu phi soá dieät, ñoái vôùi phaùp nhö theá, ñöôïc phi soá dieät. Nghóa laø höõu laäu troùi buoäc coõi Duïc, coõi Saéc, coõi Voâ saéc, vaø phaùp voâ laäu phi soá dieät. Dieät naày chaúng phaûi quaû A-la-haùn. Vì sao? Vì phi soá dieät laø voâ kyù coøn quaû A-la-haùn laø thieän. Neáu phaùp thuoäc veà quaû A-la-haùn, phaùp ñoù laø voâ laäu chaêng? Ñaùp: Ñuùng vaäy. Vì sao? Vì quaû A-la-haùn höõu vi, quaû A-la-haùn voâ vi ñeàu laø voâ laäu. Tu-ñaø-hoaøn ñaõ thaønh töïu caùc phaùp, phaùp aáy thuoäc veà quaû Tu-ñaø- hoaøn chaêng? Trong ñaây, hoûi veà phaùp chuyeån taêng. Tröôùc hoûi veà hoïc, keá, hoûi veà Voâ hoïc, nay hoûi khoâng nhaát ñònh: Tu-ñaø-hoaøn ñaõ thaønh töïu caùc phaùp, phaùp aáy

thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn chaêng? Ñaùp: Hoaëc caùc phaùp ñaõ thaønh töïu quaû Tu-ñaø-hoaøn, phaùp ñoù khoâng thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn. Theá naøo laø phaùp ñaõ thaønh töïu Tu-ñaø-hoaøn, phaùp aáy khoâng thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn. Ñaùp: Tu-ñaø-hoaøn tieán tôùi tröôùc, ñaõ ñöôïc caùc caên voâ laäu vi dieäu thuø thaéng vaø döùt daàn kieát, ñöôïc taùc chöùng. Tu-ñaø-hoaøn ñaõ thaønh töïu phi soá dieät, cuõng thaønh töïu caùc phaùp höõu laäu. Nghóa laø caùc phaùp thieän, nhieãm oâ, voâ kyù khoâng aån moät. Thieän laø soá phöông tieän thieän, sinh ñaéc thieän. Nhieãm oâ, nghóa laø nhieãm oâ, do tu ñaïo nôi ba coõi döùt tröø. Voâ kyù khoâng aån moät laø baùo oai nghi, coâng xaûo. Caùc phaùp nhö theá v.v... Tu-ñaø-hoaøn thaønh töïu, khoâng thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn. Theá naøo laø phaùp thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn, phaùp ñoù chaúng phaûi Tu-ñaø-hoaøn ñaõ thaønh töïu? Ñaùp: Khoâng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, ñöôïc roài lieàn maát, khoâng ñöôïc, nghóa laø Tín giaûi thoaùt khoâng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn nôi taùnh cuûa Kieán ñaùo. Kieán ñaùo khoâng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn nôi taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt. Ñöôïc roài lieàn maát, nghóa laø Tín giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo, töùc laø quaû Tu-ñaø-hoaøn maát taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt. Theá naøo laø phaùp thaønh töïu Tu-ñaø-hoaøn, phaùp aáy cuõng thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn?

Ñaùp: Laø ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, khoâng maát, noùi roäng nhö treân. Theá naøo laø phaùp Tu-ñaø-hoaøn khoâng thaønh töïu, phaùp aáy khoâng thuoäc veà quaû Tu-ñaø-hoaøn? Ñaùp: Döùt tröø töøng aáy vieäc treân. Neáu phaùp ñaõ ñöôïc goïi teân, ñaõ noùi ñeán, nghóa laø ñaõ taïo ra caùc caâu thöù nhaát, thöù hai, thöù ba. Chöa goïi laø chöa noùi, nghóa laø taïo ra caâu thöù tö. Phaùp ño laø gì? Ñaùp: Coù ba thöù: Thieän, nhieãm oâ, voâ kyù khoâng aån moät. Thieän coù hai thöù: Voâ laäu, höõu laäu. Voâ laäu nghóa laø taát caû ñaïo voâ laäu treân, döôùi. Höõu laäu, nghóa laø phöông tieän thieän, lìa duïc thieän vaø sinh saéc thieän, hoaëc voán khoâng ñöôïc, hoaëc ñöôïc roài maát. Nhieãm oâ: Söï nhieãm oâ, do kieán ñaïo ba coõi, tu ñaïo coõi Duïc döùt tröø. Tu-ñaø-hoaøn ñaõ döùt: Voâ kyù khoâng aån moät, nghóa laø baùo oai nghi, coâng xaûo. Phaùp Tu-ñaø-hoaøn ñaõ khoâng thaønh töïu: taát caû taâm bieán hoùa. Caùc phaùp nhö theá v.v... vì ñaõ taïo ra caâu thöù tö, neân noùi laø döùt tröø töøng aáy vieäc treân. Nhö Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm cuõng gioáng nhö theá. A-na-haøm ñaõ thaønh töïu caùc phaùp, caùc phaùp ñoù coù thuoäc veà quaû A-na-haøm chaêng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. Theá naøo laø phaùp thaønh töïu A-na-haøm, phaùp ñoù chaúng thuoäc veà quaû A-na-haøm? Ñaùp: A-na-haøm tieán tôùi tröôùc, ñöôïc caùc caên voâ laäu, maàu nhieäm, thuø thaéng vaø ñaõ döùt tröø kieát, ñöôïc taùc chöùng. A-na-haøm ñaõ thaønh töïu phi soá dieät, noùi roäng nhö treân. A-na-haøm ñaõ thaønh töïu caùc phaùp höõu laäu khaùc, phaùp ñoù laø gì?' Ñaùp: Phaùp ñoù coù ba thöù: Thieän, nhieãm oâ, khoâng aån moät. voâ kyù. Thieän, laø phöông tieän thieän, sinh ñaéc thieän, lìa duïc thieän. Nhieãm oâ, nghóa laø söï nhieãm oâ, do tu ñaïo, thuoäc coõi Saéc, coõi Voâ saéc döùt tröø. Voâ kyù khoâng aån moät, nghóa laø baùo cuûa oai nghi, coâng xaûo, taâm bieán hoùa. Nhö A-na-haøm ñaõ thaønh töïu. Theá naøo laø phaùp thuoäc veà quaû A-na- haøm, phaùp ñoù chaúng thaønh töïu A-na-haøm? Ñaùp: Khoâng ñöôïc quaû A-na-haøm, ñöôïc roài

maø maát. Khoâng ñöôïc, nghóa laø Tín giaûi thoaùt khoâng ñöôïc quaû A-na-haøm nôi taùnh cuûa Kieán ñaùo. Kieán ñaùo khoâng ñöôïc A-na-haøm nôi taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt. Ñöôïc roài maát: Tín giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo, quaû A-na-haøm maát taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt. Theá naøo laø phaùp thaønh töïu A-na-haøm, phaùp ñoù thuoäc veà quaû A-

na-haøm? Ñaùp: Laø ñöôïc quaû A-na-haøm khoâng maát. Ñöôïc, nghóa laø Tín giaûi thoaùt ñöôïc quaû A-na-haøm nôi taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt. Kieán ñaùo ñöôïc quaû A-na-haøm cuûa taùnh Kieán ñaùo. Kieát, do kieán ñaïo ba coõi ñaõ döùt. Chín thöù kieát, do tu ñaïo coõi Duïc döùt tröø. Khoâng maát laø Tín giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo, laø quaû A-na-haøm khoâng maát taùnh cuûa Tín giaûi thoaùt. Theá naøo laø phaùp chaúng phaûi A-na-haøm thaønh töïu? Phaùp aáy cuõng chaúng thuoäc veà quaû A-na-haøm? Ñaùp: Tröø töøng aáy vieäc treân. Neáu phaùp ñaõ ñöôïc goïi teân ñaõ noùi ñeán, nghóa laø taïo ra caùc tröôøng hôïp thöù nhaát, thöù hai, thöù ba, chöa goïi chöa noùi, nghóa laø taïo ra tröôøng hôïp thöù tö, phaùp ñoù laø gì? Ñaùp: Phaùp ñoù coù ba thöù: Thieän, nhieãm oâ, voâ kyù khoâng aån moät. Thieän: Voâ laäu, höõu laäu. Voâ laäu laø Ñaïo voâ laäu cuûa coõi thöôïng coõi haï. Höõu laäu laø phöông tieän thieän, sinh ñaéc thieän, lìa duïc thieän, hoaëc voán khoâng ñöôïc hoaëc ñöôïc roài maát. Nhieãm oâ laø söï nhieãm oâ, maø kieán ñaïo ba coõi döùt tröø, laø söï nhieãm oâ, do tu ñaïo döùt coõi Duïc döùt tröø. Voâ kyù khoâng aån moät laø baùo cuûa oai nghi, coâng xaûo, taâm bieán hoùa. Voán khoâng ñöôïc, ñöôïc roài lieàn maát. Caùc phaùp nhö theá v.v... taïo ra tröôøng hôïp thöù tö, neân noùi laø tröø ngaàn aáy vieäc treân. A-la-haùn thaønh töïu caùc phaùp, phaùp ñoù thuoäc veà quaû A-la- haùn chaêng? Cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp. Theá naøo laø phaùp do A-la-haùn thaønh töïu. Phaùp aáy chaúng thuoäc veà quaû A-la-haùn? Ñaùp: A-la-haùn ñaõ thaønh töïu phi soá dieät, nghóa laø thieän, nhieãm oâ, voâ kyù khoâng aån moät. A-la-haùn ñoái vôùi phaùp naày ñöôïc phi soá dieät, A-la- haùn ñaõ thaønh töïu phaùp höõu laäu. Phaùp naày coù hai thöù: thieän vaø voâ kyù khoâng aån moät. Thieän laø phöông tieän thieän, sinh ñaéc thieän, lìa duïc thieän. Voâ kyù khoâng aån moät laø baùo cuûa oai nghi, coâng xaûo, taâm bieán hoùa nôi A-la-haùn ñaõ thaønh töïu. Theá naøo laø phaùp thuoäc veà quaû A-la-haùn? Phaùp aáy chaúng phaûi A- la-haùn thaønh töïu? Ñaùp: A-la-haùn voán khoâng ñöôïc, ñöôïc roài lieàn maát. Khoâng ñöôïc: nghóa laø Thôøi giaûi thoaùt khoâng ñöôïc quaû A-la-haùn nôi taùnh cuûa phi thôøi giaûi thoaùt. Phi thôøi giaûi thoaùt khoâng ñöôïc quaû A-la-haùn cuûa taùnh giaûi thoaùt. Ñöôïc roài lieàn maát: Thôøi giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Baát thôøi giaûi thoaùt, quaû A-la-haùn maát ñi taùnh cuûa Thôøi giaûi thoaùt.

Theá naøo laø phaùp A-la-haùn thaønh töïu, phaùp ñoù thuoäc veà quaû A-la- haùn? Ñaùp: Quaû A-la-haùn ñöôïc roài khoâng maát. Ñöôïc laø Thôøi giaûi thoaùt ñöôïc quaû A-la-haùn nôi taùnh cuûa Thôøi giaûi thoaùt. Baát thôøi giaûi thoaùt ñöôïc quaû A-la-haùn nôi taùnh cuûa Baát thôøi giaûi thoaùt. Kieát, do kieán ñaïo, tu ñaïo döùt ba coõi döùt tröø. Khoâng maát laø A-la-haùn cuûa Thôøi giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên, taïo ra Baát thôøi giaûi thoaùt, quaû A-la-haùn khoâng maát taùnh cuûa Thôøi

giaûi thoaùt. Theá naøo laø phaùp khoâng thaønh töïu A-la-haùn? Phaùp ñoù chaúng thuoäc veà quaû A-la-haùn? Ñaùp: Tröø ngaàn aáy vieäc treân. Neáu phaùp ñaõ xöng, danh ñaõ noùi: Taïo ra caùc tröôøng hôïp thöù nhaát, thöù hai, thöù ba. Chöa xöng, chöa noùi: taïo ra tröôøng hôïp thöù tö, phaùp ñoù laø gì? Ñaùp: Phaùp ñoù coù ba thöù: Thieän, nhieãm oâ vaø voâ kyù khoâng aån moät. Thieän laø Phöông tieän thieän, lìa duïc thieän, sinh ñaéc thieän. A-la-haùn voán khoâng ñöôïc, ñöôïc roài lieàn maát. Nhieãm oâ: Söï nhieãm oâ, do kieán ñaïo, tu ñaïo nôi ba coõi döùt tröø. Voâ kyù khoâng aån moät: Baùo cuûa oai nghi, coâng xaûo, taâm bieán hoùa. A-la-haùn voán khoâng ñöôïc, ñöôïc roài beøn maát: Caùc phaùp nhö theá v.v..., vì taïo ra tröôøng hôïp thöù tö, neân noùi laø tröø ngaàn aáy vieäc treân. Hoûi: Tín giaûi thoaùt coù chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo hay khoâng? Neáu chuyeån bieán, thì trong Kieàn-ñoä Caên vì sao khoâng noùi? Nhö noùi: Neáu boû caên voâ laäu, ñöôïc caên voâ laäu thì phaûi chaêng caên ñoù ñeàu töø quaû ñeán quaû? Ñaùp: Neáu töø quaû ñeán quaû, thì ñeàu boû caên voâ laäu, ñöôïc caên voâ laäu. Coù khi naøo boû caên voâ laäu, ñöôïc caên voâ laäu, maø chaúng phaûi töø quaû ñeán quaû chaêng? Ñaùp: Coù ñöôïc ñaïo chaùnh quyeát ñònh, luùc Tyû trí hieän tieàn, A-la- haùn Thôøi giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra phaùp baát ñoäng. Toân giaû kia ñaâu coù nhoïc meät gì maø khoâng noùi Tín giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo? Neáu Tín giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo thì vaên naày ñaõ noùi, laøm sao hieåu ñöôïc? Nhö noùi: neáu khoâng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, ñöôïc roài lieàn maát. Neáu Tín giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, thì sao laïi noùi ñöôïc roài laïi maát? Theo thuyeát cuûa Kieàn-ñoä Trí noùi laøm sao hieåu ñöôïc , nhö noùi: Tu- ñaø-hoaøn ñoái vôùi ba tam-muoäi naày, vò lai ñeàu seõ thaønh töïu, quaù khöù ñaõ dieät khoâng maát, hieän taïi, hoaëc hieän ôû tröôùc, hoaëc Tín giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên, taïo ra

Kieán ñaùo, thì ñaõ dieät tam-muoäi roài, laøm sao maát? Vôùi Luaän Thöùc Thaân noùi, laøm sao hieåu ñöôïc ? Nhö noùi: Taâm Voâ hoïc quaù khöù ñöôïc taïo ra ba tröôøng hôïp goïi laø ñaõ bieát, khoâng goïi laø nay bieát, khoâng goïi laø seõ bieát. Trong ñaây, thaønh töïu ñaõ bieát veà teân goïi laø noùi laø A-la-haùn thôøi giaûi thoaùt, thoái chuyeån taïo ra Tín giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo, laïi ñöôïc quaû A-la-haùn. Nay khoâng thaønh töïu, khoâng seõ thaønh töïu ñaïo Thôøi giaûi thoaùt? Ñaùp: Neân noùi raèng: Tín giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo. Hoûi: Neáu vaäy thì thuyeát sau noùi kheùo hieåu nhöng vì sao trong Kieàn-ñoä Caên khoâng noùi? Ñaùp: Ñoaïn vaên kia neân noùi nhö vaày: Ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, ñaïo tyû trí hieän ôû tröôùc, Tín giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo, Thôøi giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra baát ñoäng. Leõ ra phaûi noùi nhö theá, maø khoâng noùi laø coù yù gì? Ñaùp: Vì bieåu hieän cho choã baét ñaàu vaø sau cuøng. Baét ñaàu laø Ñaïo tyû trí, sau cuøng laø Thôøi giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra phaùp baát ñoäng. Nhö baét ñaàu sau cuøng, ñaàu tieân nhaäp ñaõ ñoä phöông tieän, roát raùo cuõng gioáng nhö theá. Toân giaû taêng-giaø-baø-tu noùi: Tín giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo, ñeán khi ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm, cuõng goïi laø ñaéc quaû, cuõng goïi laø chuyeån caên. Luùc ñöôïc quaû A-na-haøm, vöøa goïi laø

ñaéc quaû, vöøa goïi laø chuyeån caên. Hoûi Neáu vaäy, thì khi ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, sao khoâng goïi laø chuyeån caên? Luùc ñöôïc quaû A-la-haùn, sao khoâng goïi laø chuyeån caên? Ñaùp: Vì ra khoûi coõi Duïc thì laø phaùp cuõ, khoâng coù chuùng sinh, khoâng töøng khoâng ra ngoaøi coõi Duïc. Cho neân, khi lìa duïc coõi Duïc kia, ñöôïc hai quaû Sa-moân, vöøa goïi laø ñaéc quaû, vöøa goïi laø chuyeån caên. Ra khoûi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, chaúng phaûi thöôøng phaùp cuõ, khoâng coù chuùng sinh töøng qua khoûi. Cho neân, khi lìa duïc coõi Duïc, ñöôïc hai quaû Sa-moân, chæ goïi laø ñaéc quaû, khoâng goïi laø chuyeån caên. Hoûi: Nhö oâng ñaõ noùi: Khi ñöôïc quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, vöøa goïi laø ñaéc quaû, vöøa goïi laø chuyeån caên, vieäc naày coù theå nhö theá. Thoái lui phaùp, chuyeån caên, taïo ra phaùp ghi nhôù, cho ñeán cuøng truï chuyeån caên, taïo ra khaû naêng tieán tôùi, vì sao trong ñaây khoâng noùi? Ngöôøi kia ñaõ taïo ra lôøi ñaùp: Ñaõ noùi trong nghóa naày. Vì sao bieát? Vì thoái lui phaùp, khi chuyeån caên, taïo ra phaùp ghi nhôù, seõ ñöôïc caên khi phaùp ghi nhôù, khoâng xaû caên cuûa thoái phaùp, cho ñeán cuøng truï chuyeån caên, luùc taïo ra naêng löïc tieán tôùi, seõ ñöôïc caên coù theå tieán tôùi, khoâng xaû boán thöù caên, tieán tôùi

chuyeån caên, luùc taïo ra phaùp baát ñoäng, ñöôïc caên baát ñoäng khoâng xaû naêm thöù caên. Ngöôøi kia khoâng neân noùi raèng! Vì sao? Vì khoâng coù moät ngöôøi maø thaønh töïu hai caên, huoáng chi laø nhieàu ngöôøi? Laïi coù thuyeát noùi: Tín giaûi thoaùt baát chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, cho neân trong Kieàn-ñoä Caên khoâng noùi. Hoûi: Neáu vaäy theo thuyeát cuûa Kieàn-ñoä Trí noùi laøm sao hieåu ñöôïc? Ñaùp: Vaên kia neân noùi raèng: Ba tam-muoäi cuûa Tu-ñaø-hoaøn ôû vò lai seõ ñeàu thaønh töïu, hieän taïi, hoaëc hieän ôû tröôùc, quaù khöù ñaõ dieät, chaúng neân noùi laø khoâng maát. Leõ ra phaûi noùi maø khoâng noùi, laø coù yù gì? Ñaùp: Do ngöôøi tuïng nhaàm laãn. Hoûi: Vaên naày noùi laøm sao hieåu ñöôïc? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Thaønh töïu quaù khöù, vò lai ñaït ñöôïc. Hoaëc coù thuyeát noùi: Khoâng thaønh töïu quaù khöù, vò lai ñaït ñöôïc. Neáu noùi nhö theá thì khoâng thaønh töïu quaù khöù, vò lai ñaït ñöôïc. Ngöôøi kia noùi raèng: Neáu khoâng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, laø noùi vò lai, neáu ñaõ ñöôïc roài, laø noùi hieän taïi, beøn maát laø noùi quaù khöù. Neáu theo thuyeát naày thì: Thaønh töïu quaù khöù, vò lai ñaït ñöôïc. Ngöôøi kia noùi raèng: Quaû Tu-ñaø-hoaøn coù ba baäc: haï, trung, thöôïng. Neáu ñaàu tieân truï nôi quaû Tu-ñaø-hoaøn baäc haï, khoâng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn baäc trung thöôïng, neân noùi khoâng ñöôïc. Ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn baäc haï, neân noùi ñöôïc roài, khoâng neân noùi beøn maát. Neáu ñaàu tieân truï ôû quaû Tu-ñaø-hoaøn phaåm trung, neân noùi ñöôïc roài, khoâng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn baäc thöôïng, neân noùi khoâng ñöôïc, vì maát quaû Tu-ñaø-hoaøn baäc haï, neân noùi beøn maát. Neáu ñaàu tieân, truï ôû quaû Tu-ñaø-hoaøn baäc thöôïng, thì khoâng neân noùi khoâng ñöôïc. Vì ñaõ ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn baäc thöôïng, neân noùi: ñöôïc roài. Beøn maát nghóa laø maát quaû Tu-ñaø-hoaøn baäc trung, baäc haï. Hoûi: Voán khoâng thaønh töïu quaû Tu-ñaø-hoaøn phaåm baäc trung, baäc haï, vì sao noùi maát? Ñaùp: Vì vöôït qua hai caên, neân goïi laø maát. Vì sao? Vì vôùi theá löïc vöôït qua hai caên kia coù theá löïc cuûa sinh, neân noùi nhö theá, nhöng vôùi Luaän Thöùc Thaân

ñaõ noùi laøm sao hieåu ñöôïc? Ñaùp: Vôùi Luaän Thöùc Thaân ñaõ noùi thì khoâng theå hieåu ñöôïc. Lôøi bình: Neân noùi nhö vaày: Tín giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo. Hoaëc Tín giaûi thoaùt khoâng chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, thì thôøi

giaûi thoaùt seõ khoâng chuyeån caên, taïo ra baát ñoäng. Vì sao? Vì nhö Ñòa Höõu Hoïc, khoâng coù döøng nghæ, khoâng cöùu giuùp, neân ñòa Voâ hoïc cuõng vaäy. Toân giaû Phaät-ñaø-la-traéc noùi: Tín giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, coù saùu vieäc khoâng chung: 1. ÔÛ coõi Duïc, khoâng ôû coõi Saéc, coõi Voâ saéc. 2. Nöông döïa vaøo thieàn, khoâng döïa vaøo ñònh Voâ saéc. 3. Duøng ñaïo voâ laäu, khoâng duøng ñaïo theá tuïc. 4. Söû duïng Phaùp trí, khoâng vaän duïng Tyû trí. 5. Thoái chuyeån chaúng phaûi khoâng thoái chuyeån. 6. Truï nôi ñaïo quaû, khoâng truï ñaïo quaû vöôït hôn. ÔÛ coõi Duïc, khoâng ôû coõi Saéc, coõi Voâ saéc: ÔÛ coõi Duïc coù noùi phaùp, vì con ngöôøi duøng söùc cuûa vieäc noùi phaùp, neân coù theå chuyeån caên taùnh chaäm luït thaønh caên taùnh nhaïy beùn. Döïa vaøo thieàn, khoâng döïa vaøo ñònh Voâ saéc: Voán döïa vaøo ñòa naøo ñeå ñaït ñöôïc quaû Höõu Hoïc, töùc neân döïa vaøo ñòa ñoù, laø Tín giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo. Duøng ñaïo voâ laäu, khoâng duøng ñaïo theá tuïc: Do ñaïo voâ laäu beùn nhaïy, neân coù theå chuyeån caên. Coøn ñaïo theá tuïc thì khoâng beùn nhaïy. Söû duïng phaùp trí, khoâng söû duïng tyû trí: Ngöôøi sinh ôû coõi Duïc, chuyeån caên, ñoái vôùi phaùp trí ñöôïc töï taïi, khoâng ôû tyû trí. Thoái chuyeån chaúng phaûi khoâng thoái chuyeån: Vì nhaøm chaùn, thoái lui, neân chuyeån caên. Truï nôi ñaïo quaû, chaúng phaûi truï ôû ñaïo quaû vöôït hôn: Neáu ôû nôi ñaïo quaû vöôït hôn maø chuyeån caên thì seõ maát nhieàu ñaïo, ñöôïc moät chuùt ñaïo, ñoù goïi laø giaûm ít, khoâng goïi laø taêng ích. Ngöôøi A-tyø-ñaøm noùi raèng: Tín giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo. Nhö thuyeát cuûa ngöôøi kia ñaõ noùi, thì trong saùu vieäc chæ ba vieäc khoâng theå nhö theá. Chæ ôû coõi Duïc khoâng ôû coõi Saéc, coõi Voâ saéc, vieäc naày coù theå nhö theá. Döïa vaøo thieàn, khoâng döïa vaøo ñònh Voâ saéc, söï naày cuõng coù theå nhö theá. Chæ do ñaïo voâ laäu, khoâng do ñaïo theá tuïc, vieäc naày cuõng coù theå nhö theá. Chæ duøng phaùp trí, khoâng duøng tyû trí, vieäc naày khoâng haún phaûi nhö theá. Vì sao? Vì hoaëc coù ngöôøi ñoái vôùi tyû trí, laïi kheùo ñöôïc töï taïi, chaúng phaûi ôû phaùp trí. Phaùp thoái chuyeån, chaúng phaûi phaùp khoâng thoái chuyeån. Vieäc naày cuõng khoâng haún phaûi nhö theá. Vì sao? Vì phaùp thoái chuyeån cuõng coù theå chuyeån caên, maø phaùp khoâng thoái chuyeån cuõng coù theå chuyeån caên, ñaâu chæ moãi phaùp thoái chuyeån. Chæ truï nôi ñaïo quaû, khoâng truï nôi ñaïo quaû vöôït hôn, vieäc naày cuõng khoâng haún nhö theá. Vì sao? Vì truï nôi ñaïo quaû

cuõng coù theå chuyeån caên. Truï nôi ñaïo quaû vöôït hôn, cuõng coù theå chuyeån caên. Hoûi: Neáu vaäy haù chaúng phaûi boû ñaïo nhieàu, ñöôïc ñaïo ít, laø toån giaûm, chaúng phaûi taêng ích hay sao? Ñaùp: Ngöôøi kia caàu caên taùnh nhaïy beùn, khoâng caàu ôû ñaïo nhieàu. Toân giaû Cuø-sa Baït Ma noùi: Tín giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo, chæ coù ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà, khoâng ôû phöông khaùc. Hoûi: Döïa vaøo ñòa naøo ñaït ñöôïc quaû Höõu Hoïc, thì seõ döïa vaøo ñòa ñoù

chuyeån caên chaêng? Ñaùp: Töùc döïa vaøo ñòa ñoù, vöøa döïa vaøo ñòa khaùc, laø ñòa vöôït hôn, chaúng phaûi ñòa thaáp keùm. Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, taát nhieân döïa vaøo thieàn Vò chí, ñöôïc quaû chuyeån caên. A-na-haøm döïa vaøo ñòa ñaéc quaû, vöøa döïa vaøo ñòa khaùc chuyeån caên. A-na-haøm raát ít. Nghóa laø thaønh töïu quaû A-na-haøm cuûa ba ñòa: Vò chí, Trung gian thieàn vaø Sô thieàn. Hoaëc döïa vaøo Vò chí, hoaëc döïa vaøo Sô thieàn, hoaëc döïa vaøo thieàn trung gian, taát nhieân seõ thaønh quaû A- na- haøm cuûa ñaïo tyû trí nôi ba ñòa. Neáu döïa vaøo Nhò thieàn, seõ ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, taát nhieân thaønh töïu quaû A-na-haøm cuûa Ñaïo tyû trí ôû boán ñòa. Neáu döïa vaøo ñeä Tam thieàn, thì seõ thaønh töïu naêm ñòa. Neáu döïa vaøo ñeä Töù thieàn, thì seõ thaønh töïu saùu ñòa. Ngöôøi theo thöù lôùp khi lìa aùi duïc nôi ñaïo giaûi thoaùt sau cuøng seõ thaønh töïu quaû A-na-haøm cuûa ba ñòa. Neáu döïa vaøo Sô thieàn seõ ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, töùc döïa vaøo Sô thieàn chuyeån caên. Ngöôøi kia boû quaû A-na-haøm cuûa ba ñòa, ñöôïc quaû A-na-haøm cuûa ba ñòa. Neáu döïa vaøo Sô thieàn ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, töùc ngöôøi döïa vaøo ñeä Nhò thieàn chuyeån caên, neáu ñoù seõ boû ba ñòa, ñöôïc boán ñòa. Neáu döïa vaøo Sô thieàn ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, ngöôøi döïa vaøo ñeä Tam thieàn chuyeån caên, ngöôøi aáy seõ boû ba ñòa, ñöôïc naêm ñòa. Neáu döïa vaøo Sô thieàn ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, ngöôøi döïa vaøo ñeä Töù thieàn chuyeån caên, thì ngöôøi aáy seõ boû ba ñòa ñöôïc saùu ñòa. Neáu döïa vaøo Nhò thieàn, ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, thì ngöôøi döïa vaøo hai thieàn chuyeån caên, ngöôøi aáy seõ boû boán ñòa ñöôïc boán ñòa. Neáu döïa vaøo hai thieàn ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, ngöôøi döïa vaøo ñeä Tam thieàn chuyeån caên, ngöôøi aáy seõ boû boán ñòa, ñöôïc naêm ñòa. Neáu döïa vaøo Nhò thieàn ñöôïc chaùnh quyeát ñònh thì ngöôøi döïa vaøo ñeä Töù thieàn chuyeån caên, ngöôøi aáy seõ boû boán ñòa ñöôïc saùu ñòa. Neáu döïa vaøo ba thieàn ñeå ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, töùc ngöôøi döïa vaøo ba thieàn chuyeån caên, ngöôøi ñoù seõ boû naêm ñòa, ñöôïc naêm ñòa. Neáu döïa vaøo ba thieàn ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, thì ngöôøi döïa vaøo ñeä Töù thieàn chuyeån caên, ngöôøi aáy

seõ boû naêm ñòa, ñöôïc saùu ñòa. Neáu döïa vaøo ñeä Töù thieàn ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, töùc ngöôøi döïa vaøo ñeä Töù thieàn chuyeån caên, ngöôøi aáy seõ boû saùu ñòa ñöôïc saùu ñòa. Hoûi: Coù ngöôøi naøo döïa vaøo ñòa treân ñeå ñöôïc quaû, döïa vaøo ñòa döôùi ñeå chuyeån caên hay khoâng? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi khoâng coù. Vì neáu coù thì seõ boû ñaïo nhieàu, ñöôïc ñaïo ít, laø toån giaûm, chaúng phaûi taêng ích. Laïi coù thuyeát noùi: Coù. Nhö döïa vaøo ñeä Töù thieàn ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, thì ngöôøi döïa vaøo ñeä Tam thieàn chuyeån caên, seõ boû saùu, ñöôïc naêm. Ngöôøi döïa vaøo ñeä Töù thieàn ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, thì ngöôøi döïa vaøo ñeä Nhò thieàn chuyeån caên, seõ boû saùu, ñöôïc boán. Döïa vaøo ñeä Töù thieàn ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, thì ngöôøi döïa vaøo Sô thieàn chuyeån y, seõ boû saùu, ñöôïc ba. Ba thieàn, Nhò thieàn, Sô thieàn, neân theo hình töôùng cuûa moãi thieàn maø noùi. Hoûi: Neáu vaäy haù chaúng phaûi boû nhieàu ñaïo, ñöôïc ít ñaïo, laø toån giaûm, chaúng phaûi taêng ích hay sao? Ñaùp: Neáu vaäy cuõng khoâng coù loãi. Vì sao? Vì ngöôøi kia caàu ñaïo lôïi ích, khoâng caàu ñaïo nhieàu. Coù ai lìa

aùi cuûa Voâ sôû höõu xöù ñeå thaønh töïu voâ laäu moät ñòa cuûa baäc Thaùnh hay khoâng? Ñaùp: Coù. Lìa aùi cuûa Voâ sôû höõu xöù, döïa vaøo thieàn Vò chí ñöõïc chaùnh quyeát ñònh, töùc laø möôøi laêm khoaûnh taâm trong kieán ñaïo. Coù A-na-haøm naøo lìa aùi cuûa Voâ sôû höõu xöù ñeå thaønh töïu voâ laäu cuûa ba ñòa hay khoâng? Ñaùp: Coù. Neáu döïa vaøo Sô thieàn, thieàn Vò chí, thieàn trung gian, thì Tín giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo. Coù ngöôøi thaân chöùng khoâng thaønh töïu ñònh Voâ saéc voâ laäu khoâng? Ñaùp: Coù. Döïa vaøo thieàn, Tín giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo. Ngöôøi chöa lìa aùi cuûa Sô thieàn, döïa vaøo Sô thieàn ñeå chuyeån caên, thì seõ boû ñaïo voâ laäu cuûa ba ñòa, ñöõïc ñaïo voâ laäu cuûa ba ñòa. Ngöôøi lìa aùi cuûa Sô thieàn, chöa lìa aùi cuûa Nhò thieàn, döïa vaøo Sô thieàn ñeå chuyeån caên, thì seõ boû boán, ñöõïc ba. Ngöôøi ñaõ lìa aùi cuûa ñeä Nhò thieàn, chöa lìa aùi cuûa ñeä Tam thieàn, döïa vaøo Sô thieàn ñeå chuyeån caên thì seõ boû naêm, ñöõïc ba. Ngöôøi ñaõ lìa aùi cuûa ñeä Tam thieàn, chöa lìa aùi cuûa ñeä Töù thieàn, döïa vaøo Sô thieàn ñeå chuyeån caên, thì seõ boû saùu ñöõïc ba. Ngöôøi ñaõ lìa aùi cuûa ñeä Töù thieàn, chöa lìa aùi cuûa Khoâng xöù, döïa vaøo Sô thieàn ñeå chuyeån caên, thì seõ boû baûy ñöõïc ba. Ngöôøi ñaõ lìa aùi cuûa Khoâng xöù, chöa lìa aùi cuûa Thöùc xöù, döïa vaøo Sô thieàn ñeå chuyeån caên, thì seõ boû taùm ñöõïc ba. Neáu ngöôøi

ñaõ lìa aùi cuûa Thöùc xöù, chöa lìa aùi cuûa Voâ sôû höõu xöù, döïa vaøo Sô thieàn ñeå chuyeån caên, thì seõ boû chín ñöõïc ba. Ngöôøi ñaõ lìa aùi cuûa ñeä Nhò thieàn, cho ñeán lìa aùi cuûa Thöùc xöù, döïa vaøo ñeä Nhò thieàn ñeå chuyeån caên, thì seõ boû chín ñöõïc boán. Ngöôøi ñaõ lìa aùi cuûa ñeä Tam thieàn, cho ñeán lìa aùi cuûa Thöùc xöù, döïa vaøo ñeä Tam thieàn ñeå chuyeån caên, thì seõ boû chín ñöõïc naêm. Ngöôøi ñaõ lìa aùi cuûa ñeä Töù thieàn, cho ñeán lìa aùi cuûa Thöùc xöù, döïa vaøo ñeä Töù thieàn ñeå chuyeån caên, thì seõ xaû chín ñöõïc saùu. Hoûi: Lìa aùi cuûa Voâ sôû höõu xöù, Tín giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, boû ñaïo ñoái trò coõi Voâ saéc, laø coù boû ñoaïn hay khoâng? Neáu ñaõ xaû döùt thì sao khoâng taïo thaønh kieát? Coøn neáu khoâng xaû thì ñoái trò ñaõ xaûû, do vieäc gì laïi khoâng xaû döùt? Ñaùp: Neân noùi laø: Khoâng xaû! Hoûi: Ñoái trò ñaõ boû, do vieäc gì laïi khoâng xaû ñoaïn? Ñaùp: Ñoái trò coõi Voâ saéc coù hai thöù ñöõïc: Maëc duø ñaõ boû voâ laäu, nhöng khoâng xaû höõu laäu, vì höõu laäu ñaõ ñöõïc duy trì, neân khoâng xaû. Hoûi: Nhö ñaïo höõu laäu coù theå coù choã taïo taùc neân coù theå nhö theá, khoâng theå coù choã taïo taùc thì laøm sao coù theå nhö theá? Nhö lìa daàn aùi cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, Tín giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo vì xaû ñaïo ñoái trò, do tu ñaïo döùt cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, hay laø xaû döùt kia khoâng? Neáu xaûthì sao khoâng thaønh töïu kieát? Neáu khoâng xaû, thì ñoái trò ñaõ xaû, do vieäc gì laïi khoâng xaû döùt? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Khoâng coù ngöôøi lìa daàn aùi cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù maø chuyeån caên. Neáu chuyeån thì hoaëc laø thoái lui, hoaëc laø roát raùo lìa duïc. Laïi coù thuyeát noùi: Coù ngöôøi lìa daàn aùi cuûa phi tröôûng, Phi phi töôûng xöù, chuyeån caên, boû ñaïo ñoái trò nhöng khoâng xaû döùt. Lôøi bình: Neân noùi raèng: xaû ñaïo ñoái trò, cuõng xaû döùt, nhöng khoâng taïo thaønh kieát. Nhö lìa aùi cuûa voâ sôû höûu xöù, qua ñôøi,

sinh leân Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Töø coõi Duïc, cho ñeán Thöùc xöù, ñaõ coù ñaïo ñoái trò vaø döùt ñeàu xaû nhöng khoâng taïo thaønh kieát, ngöôøi kia cuõng gioáng nhö theá. Khi Tín giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, thì duøng moät ñaïo phöông tieän, moät ñaïo voâ ngaïi, moät ñaïo giaûi thoaùt. Khi thôøi giaûi thoaùt chuyeån caên ñaïo ra baát ñoäng, hoaëc coù thuyeát noùi, duøng moät ñaïo phöông tieän, moät ñaïo voâ ngaïi, moät ñaïo giaûi thoaùt. Lôøi bình: Neân noùi raèng: Duøng moät ñaïo phöông tieän chín ñaïo voâ ngaïi, chín ñaïo giaûi thoaùt. Vì sao? Vì lai ñöôïc duïng coâng laàn nöõa cuûa quaû Sa-moân. Nhö ngöôøi phaù boû nhaø roài laøm laïi. Söû duïng coâng cuûa quaû Sa- moân kia cuõng gioáng nhö theá.

Khi Tín giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo, thì ñaïo phöông tieän laø höõu laäu, voâ laäu,ôû vò lai cuõng tu ñaïo höõu laäu voâ laäu. Ñaïo voâ ngaïi laø voâ laäu, vò lai cuõng tu ñaïo voâ laäu. Ñaïo giaûi thoaùt cuõng laø voâ laäu. Hoaëc coù thuyeát noùi: Vò lai tu ñaïo höõu laäu, voâ laäu Hoaëc coù thuyeát noùi: Chæ tu voâ laäu. Luùc thôøi giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra baát ñoäng, thì Ñaïo phöông tieän laø höõu laäu, voâ laäu. ÔÛ vò lai, tu ñaïo höõu laäu, voâ laäu. Chín ñaïo voâ ngaïi, taùm ñaïo giaûi thoaùt chæ laø voâ laäu, ôû vò lai seõ tu ñaïo voâ laäu. Ñaïo giaûi thoaùt sau cuøng laø voâ laäu, ôû vò lai seõ tu ñaïo höõu laäu, voâ laäu, vaø caên thieän cuûa ba coõi. Khi Tín giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, thì ñaïo phöông tieän hoaëc laø töøng ñöôïc, hoaëc chaúng phaûi töøng ñöôïc. Ñaïo voâ ngaïi, ñaïo giaûi thoaùt hoaøn toaøn chaúng phaûi ñaõ töøng ñöôïc. Luùc giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra baát ñoäng, thì ñaïo phöông thieän, hoaëc laø töøng ñöôïc, hoaëc chaúng phaûi töøng ñöôïc. Ñaïo voâ ngaïi, ñaïo giaûi thoaùt, hoaøn toaøn chaúng phaûi ñaõ töøng ñöôïc. Khi Tín giaûi thoaùt aáy chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo, thì ñaïo phöông tieän, ñaïo voâ ngaïi thuoäc veà ñaïo Tín giaûi thoaùt, ñaïo giaûi thoaùt laø thuoäc veà ñaïo Kieán ñaùo. Luùc Thôøi giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Baát ñoäng, thì ñaïo phöông tieän, chín ñaïo voâ ngaïi, taùm ñaïo giaûi thoaùt, laø thuoäc veà ñaïo thôøi giaûi thoaùt. Ñaïo giaûi thoaùt sau cuøng laø thuoäc veà ñaïo phi thôøi giaûi thoaùt. Luùc Tín giaûi thoaùt chuyeån caên, taïo ra Kieán ñaùo, neáu truï nôi quaû ñaïo ñeå chuyeån caên, thì ñaïo phöông tieän, ñaïo voâ ngaïi, giaûi thoaùt kia thuoäc veà quaû ñaïo. Neáu truï nôi quaû ñaïo hôn haún ñeå chuyeån caên, thì ñaïo phöông tieän, ñaïo Voâ ngaïi kia thuoäc veà quaû ñaïo thuø thaéng, ñaïo giaûi thoaùt thì thuoäc veà quaû ñaïo. Khi thôøi giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra baát ñoäng, thì ñaïo phöông tieän, voâ ngaïi, giaûi thoaùt thuoäc veà quaû ñaïo. Vì sao? Vì khoâng gì hôn quaû ñaïo. Luùc Tín giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra Kieán ñaùo, neáu truï nôi quaû ñeå chuyeån caên, ñoù goïi laø xaû quaû ñeå ñöôïc quaû. Neáu truï nôi quaû ñaïo hôn haún ñeå chuyeån caên, ñoù goïi laø boû quaû, boû quaû ñaïo thuø thaéng ñeå ñöôïc quaû. Luùc thôøi giaûi thoaùt chuyeån caên taïo ra baát ñoäng, goïi laø xaû quaû ñöôïc quaû. Saùu loaïi A-la-haùn: ñoù laø Thoái phaùp, Nhôù phaùp, Hoä phaùp, cuøng truï, coù theå tieán tôùi, baát ñoäng. Neáu khi Thoái phaùp chuyeån caên taïo ra Nhôù phaùp thì xaû caên Thoái phaùp, ñöôïc caên Nhôù phaùp. Neáu khi Nhôù phaùp chuyeån caên taïo ra Hoä phaùp thì boû caên Nhôù phaùp ñöôïc caên Hoä phaùp. Neáu khi Hoä phaùp chuyeån caên taïo ra cuøng truï thì boû caên Hoä phaùp, ñöôïc caên cuøng truï. Neáu

khi cuøng truï chuyeån caên, taïo ra coù theå tieán tôùi, thì boû caên cuøng truï, ñöôïc caên tieán tôùi. Neáu khi coù theå tieán tôùi chuyeån caên tieán tôùi taïo ra baát ñoäng, thì boû caên coù theå tieán tôùi, ñöôïc caên baát ñoäng. Nhö saùu loaïi cuûa ñòa Voâ hoïc, thì saùu thöù Hoïc taùnh trong tu ñaïo cuõng gioáng nhö vaäy.

Hoûi: Luùc Thoái phaùp chuyeån caên taïo ra baát ñoäng, laø truï nôi caên Thoái phaùp ñaït ñöôïc baát ñoäng, hay laø theo thöù lôùp cuøng chuyeån naêm thöù caên, ñeå ñaït ñöôïc baát ñoäng? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: truï nôi caên Thoái phaùp chuyeån caên ñöôïc baát ñoäng, vì duïng coâng khaùc trong luùc Voâ hoïc, phaàn nhieàu khoù ñöôïc, cho neân theo thöù lôùp chuyeån ñòa hoïc thì khoâng nhö vaäy. Lôøi bình: Neân noùi nhö vaày: Taát caû thôøi gian theo thöù lôùp maø chuyeån caên. Nhö trong tu ñaïo coù saùu thöù taùnh. Trong kieán ñaïo cuõng coù saùu thöù taùnh. Nghóa laø töø Thoái phaùp cho ñeán Baát ñoäng, khoâng coù ngöôøi chuyeån caên. Vì sao? Vì kieán ñaïo laø ñaïo nhanh choùng khoâng khôûi. Nhö trong kieán ñaïo coù saùu thöù taùnh, trong ñòa tu haønh, cuõng coù saùu thöù taùnh: töø Thoái phaùp, cho ñeán Baát ñoäng. Neáu ngöôøi chuyeån thì Thoái phaùp thoái nôi Noaõn phaùp khoâng hieän ôû tröôùc, phaùp nhôù, phaùp Noaõn hieän ôû tröôùc, cho ñeán coù theå tieán tôùi, phaùp Noaõn khoâng hieän ôû tröôùc, Noaõn phaùp baát ñoäng hieän ôû tröôùc. Phaùp Noaõn cuûa Taùnh khoâng hieän ôû tröôùc. Phaùp Noaõn cuûa taùnh Bích-chi khoâng Phaät hieän ôû tröôùc. Phaùp Noaõn cuûa Phaät taùnh hieän ôû tröôùc. Nhö phaùp Noaõn, phaùp Ñaûnh cuõng theá. Söï khaùc nhau cuûa nhaãn. Nhaãn cuûa Taùnh Thanh vaên khoâng hieän ôû tröôùc. Nhaãn cuûa taùnh Phaät Bích hieän ôû tröôùc. Khoâng coù nhaãn cuûa Thanh vaên, Bích-chi Phaät khoâng hieän ôû tröôùc. Nhaãn cuûa Phaät hieän ôû tröôùc. Vì sao? Vì nhaãn chöôùng ngaïi ñöôøng, Boà-taùt do nguyeän löïc neân ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Laïi coù thuyeát noùi: Noaõn, Ñaûnh cuûa Thanh vaên khoâng hieän ôû tröôùc, cuõng khoâng khôûi. Noaõn, Ñaûnh cuûa Bích-chi Phaät hieän ôû tröôùc. Vì sao? Vì nhö trí töï nhieân voâ sö cuûa Phaät. Bích-chi Phaät kia cuõng theá. Nhö moãi khi Phaät ngoài kieát giaø, laø sinh ra caùc phaùp thieän hieän ra tröôùc, töø baát tònh, cho ñeán Taän trí, trí Voâ sinh, Bích-chi Phaät cuõng theá. Phaùp Theá ñeä nhaát cuõng coù saùu thöù taùnh: Töø thoái phaùp cho ñeán Baát ñoäng, khoâng coù ngöôøi chuyeån caên. Vì sao? Vì moät khoaûng saùt-na cuûa caên thieän kia khoâng coù töôùng döøng laïi, Tu-ñaø-hoaøn coù saùu thöù taùnh Thoái phaùp, cho ñeán Baát ñoäng, cho neân noùi nhö vaäy. Hoûi: Coù khi naøo thoái lui quaû Tu-ñaø-hoaøn, khoâng taïo thaønh kieát, do kieán ñaïo döùt tröø hay khoâng? Ñaùp: Coù. Nhö taùnh cuûa caên cô phaåm thöôïng, thoái lui nôi caên cô phaåm haï.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.